

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA DEFENSE NATIONALE

COMMISSIE VOOR LANDSVERDEDIGING

Mercredi

Woensdag

02-06-2021

02-06-2021

Matin

Voormiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Débat d'actualité sur le suivi de l'incendie au domaine militaire du Groot Schietveld et questions jointes de	1
- Jasper Pillen à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le suivi de l'incendie survenu au Groot Schietveld" (55017856C)	1
- Darya Safai à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'incendie au domaine militaire du Groot Schietveld" (55018069C)	1
- Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'utilisation de balles au phosphore durant l'exercice de tir au domaine militaire de Brecht" (55018258C)	1
- Jef Van den Bergh à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le suivi de l'incendie de bruyère survenu au Groot Schietveld" (55018267C)	1
- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'incendie survenu sur le champ de tir militaire de Brecht" (55018296C)	1
- Christophe Lacroix à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le suivi de l'incendie au domaine militaire du Groot Schietveld" (55018431C)	1
- Steven De Vuyst à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les munitions hautement inflammables à l'origine de l'incendie à Brecht" (55018449C)	1
- Nabil Boukili à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les munitions hautement inflammables à l'origine de l'incendie à Brecht" (55018474C)	2
- Wouter De Vriendt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'incendie au domaine militaire de Brecht" (55018479C)	2
Orateurs: Jasper Pillen, Darya Safai, Kris Verduyckt, Jef Van den Bergh, Annick Ponthier, Christophe Lacroix, Wouter De Vriendt, Ludivine Dedonder, ministre de la Défense	
Débat d'actualité sur le suivi du cas du soldat fugitif et questions jointes de	14
- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La procédure pour faire sortir du matériel de l'armée des bases militaires" (55018241C)	14
- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La suite de l'affaire Conings" (55018242C)	14
- Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'affaire Jürgen C." (55018309C)	14
- Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'affaire Jürgen C." (55018311C)	14
- Steven De Vuyst à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le SGRS et Jürgen Conings" (55018318C)	14
- Nabil Boukili à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le SGRS et Jürgen Conings" (55018320C)	14
- Nabil Boukili à Alexander De Croo (premier	14

INHOUD

Actualiteitsdebat over de opvolging van de brand op het Groot Schietveld en toegevoegde vragen van	1
- Jasper Pillen aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De opvolging van de brand op het Groot Schietveld" (55017856C)	1
- Darya Safai aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De brand op het Groot Schietveld" (55018069C)	1
- Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het gebruik van fosforkogels tijdens de schietoefening op het militair domein van Brecht" (55018258C)	1
- Jef Van den Bergh aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De opvolging van de heidebrand op het Groot Schietveld" (55018267C)	1
- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De brand op het militair schietterrein in Brecht" (55018296C)	1
- Christophe Lacroix aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De stand van zaken na de brand op het militair domein Groot Schietveld" (55018431C)	1
- Steven De Vuyst aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De uiterst brandbare munitie die aan de oorsprong ligt van de brand in Brecht" (55018449C)	1
- Nabil Boukili aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De uiterst brandbare munitie die aan de oorsprong ligt van de brand in Brecht" (55018474C)	1
- Wouter De Vriendt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De brand op het militair domein van Brecht" (55018479C)	1
Sprekers: Jasper Pillen, Darya Safai, Kris Verduyckt, Jef Van den Bergh, Annick Ponthier, Christophe Lacroix, Wouter De Vriendt, Ludivine Dedonder, minister van Defensie	
Actualiteitsdebat over de opvolging van de zaak van de voortvluchtige militair en toegevoegde vragen van	14
- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De procedure om legermaterieel mee te nemen uit een militaire basis" (55018241C)	14
- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De stand van zaken betreffende de zaak-Conings" (55018242C)	14
- Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De zaak-Jürgen C." (55018309C)	14
- Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De zaak-Jürgen C." (55018311C)	14
- Steven De Vuyst aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De ADIV en Jürgen Conings" (55018318C)	14
- Nabil Boukili aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De ADIV en Jürgen Conings" (55018320C)	14
- Nabil Boukili aan Alexander De Croo (eerste	14

ministre) sur "Le SGRS et Jürgen Conings" (55018321C)

- Denis Ducarme à Ludivine Dedonder (Défense) 14
sur "L'enquête confiée au général Peter Devogelaere" (55018328C)

- Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) 14
sur "Jürgen Conings" (55018388C)

- Christophe Lacroix à Ludivine Dedonder 14
(Défense) sur "Le suivi de l'affaire Jürgen Conings" (55018429C)

- Wouter De Vriendt à Ludivine Dedonder 14
(Défense) sur "Le militaire fugitif" (55018466C)

- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) 14
sur "L'affaire Jürgen Conings" (55018482C)

Orateurs: Guillaume Defossé, Peter Buysrogge, Theo Francken, Kris Verduyckt, Christophe Lacroix, Wouter De Vriendt, Annick Ponthier, Denis Ducarme, Ludivine Dedonder, ministre de la Défense

Questions jointes de 26

- Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) 26
sur "La désignation du directeur du WHI" (55017158C)

- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) 26
sur "La désignation du directeur général du WHI, M. Michel Jaupart" (55017720C)

Orateurs: Theo Francken, Annick Ponthier, Ludivine Dedonder, ministre de la Défense

Questions jointes de 29

- Christophe Lacroix à Ludivine Dedonder 29
(Défense) sur "La cyberattaque contre Belnet" (55017451C)

- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder 29
(Défense) sur "La cyberattaque contre Belnet et la composante Cyber de la Défense" (55017465C)

Orateurs: Christophe Lacroix, Guillaume Defossé, Ludivine Dedonder, ministre de la Défense

Questions jointes de 32

- Hugues Bayet à Ludivine Dedonder (Défense) 32
sur "Le projet de création d'un corps européen d'intervention rapide" (55017654C)

- Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) 32
sur "La force d'intervention rapide européenne" (55017809C)

Orateurs: Hugues Bayet, Theo Francken, Ludivine Dedonder, ministre de la Défense

Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les déplacements non officiels de la famille royale à l'aide de matériel de l'armée" (55017678C) 35

Orateurs: Peter Buysrogge, Ludivine Dedonder, ministre de la Défense

minister) over "De ADIV en Jürgen Conings" (55018321C)

- Denis Ducarme aan Ludivine Dedonder 14
(Defensie) over "Het onderzoek waarmee generaal Peter Devogelaere belast werd" (55018328C)

- Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder 14
(Defensie) over "Jürgen Conings" (55018388C)

- Christophe Lacroix aan Ludivine Dedonder 14
(Defensie) over "De stand van zaken in de zaak-Jürgen Conings" (55018429C)

- Wouter De Vriendt aan Ludivine Dedonder 14
(Defensie) over "De voortvluchtige militair" (55018466C)

- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder 14
(Defensie) over "De zaak-Jürgen Conings" (55018482C)

Sprekers: Guillaume Defossé, Peter Buysrogge, Theo Francken, Kris Verduyckt, Christophe Lacroix, Wouter De Vriendt, Annick Ponthier, Denis Ducarme, Ludivine Dedonder, minister van Defensie

Samengevoegde vragen van 26

- Theo Francken aan Ludivine Dedonder 26
(Defensie) over "De aanstelling van de directeur van het WHI" (55017158C)

- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder 26
(Defensie) over "De aanstelling van de directeur-generaal van het WHI, de heer Michel Jaupart" (55017720C)

Sprekers: Theo Francken, Annick Ponthier, Ludivine Dedonder, minister van Defensie

Samengevoegde vragen van 29

- Christophe Lacroix aan Ludivine Dedonder 29
(Defensie) over "De cyberaanval op Belnet" (55017451C)

- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder 29
(Defensie) over "De cyberaanval op Belnet en de Cybercomponent van Defensie" (55017465C)

Sprekers: Christophe Lacroix, Guillaume Defossé, Ludivine Dedonder, minister van Defensie

Samengevoegde vragen van 32

- Hugues Bayet aan Ludivine Dedonder 32
(Defensie) over "De plannen voor de oprichting van een Europese snellereactiemacht" (55017654C)

- Theo Francken aan Ludivine Dedonder 32
(Defensie) over "De European rapid intervention force" (55017809C)

Sprekers: Hugues Bayet, Theo Francken, Ludivine Dedonder, minister van Defensie

Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De niet-officiële verplaatsingen van de koninklijke familie met militair materieel" (55017678C) 35

Sprekers: Peter Buysrogge, Ludivine Dedonder, minister van Defensie

Question de Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'octroi du statut de vétéran aux militaires ayant participé à l'OVG" (55017719C) 37

Orateurs: **Annick Ponthier, Ludivine Dedonder**, ministre de la Défense

Vraag van Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De toekenning van het veteranenstatuut aan militairen die deelnamen aan OVG" (55017719C) 37

Sprekers: **Annick Ponthier, Ludivine Dedonder**, minister van Defensie

COMMISSION DE LA DEFENSE
NATIONALECOMMISSIE VOOR
LANDSVERDEDIGING

du

van

MERCREDI 2 JUIN 2021

WOENSDAG 2 JUNI 2021

Matin

Voormiddag

De behandeling van de vragen vangt aan om 11.08 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Peter Buysrogge.

Le développement des questions commence à 11 h 08. La réunion est présidée par M. Peter Buysrogge.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

01 Actualiteitsdebat over de opvolging van de brand op het Groot Schietveld en toegevoegde vragen van

- Jasper Pillen aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De opvolging van de brand op het Groot Schietveld" (55017856C)
- Darya Safai aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De brand op het Groot Schietveld" (55018069C)
- Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het gebruik van fosforkogels tijdens de schietoefening op het militair domein van Brecht" (55018258C)
- Jef Van den Bergh aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De opvolging van de heidebrand op het Groot Schietveld" (55018267C)
- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De brand op het militair schietterrein in Brecht" (55018296C)
- Christophe Lacroix aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De stand van zaken na de brand op het militair domein Groot Schietveld" (55018431C)
- Steven De Vuyst aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De uiterst brandbare munitie die aan de oorsprong ligt van de brand in Brecht" (55018449C)
- Nabil Boukili aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De uiterst brandbare munitie die aan de oorsprong ligt van de brand in Brecht" (55018474C)
- Wouter De Vriendt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De brand op het militair domein van Brecht" (55018479C)

01 Débat d'actualité sur le suivi de l'incendie au domaine militaire du Groot Schietveld et questions jointes de

- Jasper Pillen à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le suivi de l'incendie survenu au Groot Schietveld" (55017856C)
- Darya Safai à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'incendie au domaine militaire du Groot Schietveld" (55018069C)
- Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'utilisation de balles au phosphore durant l'exercice de tir au domaine militaire de Brecht" (55018258C)
- Jef Van den Bergh à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le suivi de l'incendie de bruyère survenu au Groot Schietveld" (55018267C)
- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'incendie survenu sur le champ de tir militaire de Brecht" (55018296C)
- Christophe Lacroix à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le suivi de l'incendie au domaine militaire du Groot Schietveld" (55018431C)
- Steven De Vuyst à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les munitions hautement inflammables à l'origine de l'incendie à Brecht" (55018449C)

- Nabil Boukili à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les munitions hautement inflammables à l'origine de l'incendie à Brecht" (55018474C)

- Wouter De Vriendt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'incendie au domaine militaire de Brecht" (55018479C)

01.01 Jasper Pillen (Open Vld): Mevrouw de minister, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag om de simpele reden dat ze al een tijdje geleden werd ingediend en in de media al over de waarschijnlijke oorzaak werd bericht.

Ik kijk uit naar uw antwoord, eventueel aangevuld met de jongste ontwikkelingen.

Verschillende onderzoeken lopen naar de oorzaak van en de gevolgde procedures bij de brand op het Groot Schietveld. Ik heb de volgende vragen.

Kunt u ons een stand van zaken geven omtrent de lopende onderzoeken? Werden al onderzoeken afgerond? Zo neen, wat is de geschatte timing?

Om de brandveiligheid op langere termijn te verhogen, werken brandweerspecialisten momenteel aan een reeks aanbevelingen zo meldt de pers. Zijn dit specialisten van Defensie?

Wanneer gaan de schietoefeningen opnieuw van start buiten de binnenstanden?

Zijn er gevolgen op vlak van training door de brand wegens de beperkte mogelijkheden tot training op het Groot Schietveld? Werd er uitgeweken naar andere locaties?

Bepaalde politieke partijen riepen zelfs op om alle militaire taken te stoppen op het gebied. Heeft u in deze al dergelijke, officiële oproepen ontvangen vanuit (lokale) mandatarissen?

01.02 Darya Safai (N-VA): Mevrouw de minister, op 24 april brak er brand uit tijdens oefeningen van het elfde bataljon Genie op het Groot Schietveld in Brecht. Uiteindelijk zou meer dan 570 hectare kostbare natuur in de vlammen opgaan, waaronder 15 % van de droge heide in Vlaanderen, een natuurgebied dat zelfs op Europese schaal essentieel is voor een brede waaier aan bijzondere planten- en diersoorten.

Toen de media berichtten dat Defensie verkeerdelijk, tegen de voorschriften van code geel in, fosformunitie zou hebben gebruikt, wat later gelukkig verduidelijkt werd als traceermunitie, wekte dat bij de burgers verontwaardiging en onbegrip op tegenover van Defensie.

Defensie kondigde al aan dat zij zal meewerken aan het herstel van de natuurwaarde van het Groot Schietveld en dat zij onder andere schapen inzet om de groei van gras te onderdrukken. De DOVO liet ter voorbereiding oude munitie opruimen.

Het spreekt voor zich dat wij al het mogelijke moeten doen om de natuur in het gebied te herstellen. Iedereen heeft baat bij een snelle verduidelijking van de gebeurtenissen, mevrouw de minister. Welke inspanningen zal Defensie leveren, samen met Vlaanderen, om de natuur te herstellen?

Het onderzoek loopt nog. Toch kwam het nieuws al naar buiten dat verkeerd gebruik van traceermunitie de directe aanleiding zou zijn van de brand. Een vergissing, zo werd later gezegd. Hoe kon het dat de

01.01 Jasper Pillen (Open Vld): *Comment avancent les enquêtes relatives à l'incendie du Groot Schietveld? Les experts en incendie qui préparent des recommandations pour renforcer la sécurité en matière d'incendie appartiennent-ils à la Défense? Quand reprendront les exercices de tir en extérieur? Les entraînements sont-ils menacés? Des appels officiels pour mettre toutes les activités militaires à l'arrêt dans la zone concernée ont-ils déjà été lancés?*

01.02 Darya Safai (N-VA): Plus de 570 hectares de nature précieuse ont été ravagés par l'incendie du 24 avril dans le domaine militaire du Groot Schietveld à Brecht. Quels efforts la Défense fournira-t-elle, avec la Flandre, pour restaurer la nature? Comment a-t-il été possible que les mauvaises munitions soient utilisées et pourquoi cette erreur n'a-t-elle pas été corrigée plus vite? Quelles recommandations et quels investissements la ministre apportera-t-elle pour renforcer la sécurité sur le champ de tir? Quand la Défense espère-t-elle pouvoir exploiter à nouveau pleinement le domaine? Quelle incidence l'indisponibilité de celui-ci a-t-elle sur les entraînements?

Selon l'Institut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) et l'Agent-schap voor Natuur en Bos (ANB), la régénération prendra dix ans et coûtera cinq millions d'euros. La

verkeerde munitie geselecteerd werd? Was dat door verkeerde stockage, incorrecte kleurcodes op de kogels of onwetendheid? Waarom werd de fout niet gecorrigeerd na de eerste schoten?

Welke concrete aanbevelingen en mogelijke investeringen zult u doen om de veiligheid op het schietterrein van Defensie te verhogen?

De schietoefeningen werden hervat, maar nog niet in het heidegebied zelf. Wanneer verwacht Defensie het domein opnieuw volwaardig in gebruik te kunnen nemen? Hoe beïnvloedt dat de trainingen?

Het zal minstens tien jaar en vijf miljoen euro vergen om de zwaar beschadigde natuur op en rond het militair domein van Brecht te herstellen. Dat zijn de eerste, voorzichtige vaststellingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het Agentschap Natuur en Bos (ANB). Deelt u die analyse, mevrouw de minister? Acht u de schade omkeerbaar? Wat is uw raming van de totale schade?

De omliggende gemeenten Brecht en Wuustwezel hadden zich al burgerlijke partij gesteld. Ook de Vlaamse regering stelt Defensie nu in gebreke. Wij gaan ervan uit dat het een verzekeringstechnische kwestie kan worden. Waartoe kan Defensie worden gehouden in het geval van een veroordeling? Hoe kan het departement die kosten dragen? In welke mate is Defensie verzekerd tegen dergelijke incidenten?

01.03 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, collega's, hoe meer we over de brand te weten komen, hoe waarschijnlijker het wordt dat de echte oorzaak ligt in het onvoldoende volgen van de procedures of de foute keuze van de munitie. Het argument dat er een brandweerwagen stond, is eigenlijk wat naast de kwestie. Zoals ik reeds vorige keer opmerkte, hoeft Defensie niet aan eerstelijns-brandzorg te doen; daar kunnen goede afspraken over worden gemaakt met brandweerkorpsen. Wel heel belangrijk is om de procedures en de afspraken te volgen. Daar heeft het aan geschort, wellicht.

De vorige spreekster heeft reeds verwezen naar de mogelijk foute keuze van munitie. Kunt u daarover u misschien iets zeggen, mevrouw de minister?

Een ander punt betreft de kleurcodes. Ik begrijp dat Defensie een andere procedure heeft dan het ANB. Dat lijkt me toch vreemd. Nog vreemder is de verklaring van sommige militairen dat er mogelijk verwarring was tussen de kleurcodes groen en geel. Nochtans kon iedereen vaststellen dat op dat moment de natuur kurkdroog was. Dat was alleszins de opmerking van gouverneur Berx en de boswachters en burgemeesters. Het lijkt me wat vreemd dat men op een dergelijk moment discussieert over de vraag of de code nu groen dan wel geel moest zijn, terwijl de situatie duidelijk wees op een code geel of zelfs oranje. Dat doet mij concluderen dat we een duidelijk brandbestrijdingsplan moeten opstellen, met meer aandacht voor procedures en heldere afspraken daarover. Dat moet het incident ons hebben geleerd, voor zover dat vandaag nog niet het geval is.

Ten slotte stelt mevrouw Demir Defensie in gebreke. Is die vraag reeds tot bij u geraakt? Of heeft mevrouw Demir gewoon een perstekst verzonden en was dat voor haar een manier om de media te

ministre partage-t-elle cette analyse? Les dégâts sont-ils réversibles? Les communes environnantes de Brecht et Wuustwezel se sont déjà constituées parties civiles et le gouvernement flamand met à présent aussi la Défense en demeure. Quelles obligations la Défense sera-t-elle tenue de respecter en cas de condamnation? Dans quelle mesure la Défense est-elle assurée contre de tels incidents?

01.03 Kris Verduyckt (Vooruit): Il apparaît peu à peu que l'incendie est dû au non-respect des procédures et des accords existants. Il est possible qu'on ait choisi de mauvaises munitions. Il y a également eu des discussions au sujet des codes couleur. Premièrement, il est curieux que la Défense et l'ANB appliquent des procédures différentes à cet égard. Ensuite, il est curieux également qu'il semble y avoir eu confusion entre un code vert et jaune alors que l'aridité de la nature nécessitait plutôt de s'interroger sur un code jaune ou orange. Il faut établir un plan clair en matière de lutte contre les incendies en accordant davantage d'attention aux procédures et en veillant à des accords univoques.

La ministre flamande Zuhal Demir a-t-elle officiellement mis la Défense en demeure ou s'agit-il seulement d'une petite guerre médiatique? Il aurait été préférable que les autorités attendent les résultats de l'enquête avant de se pencher sur la manière de réparer les dégâts causés à la nature ainsi

halen? Overigens stoorde mij dat enorm. Is dat nu de manier waarop overheden met elkaar omgaan, door in de media een oorlogje uit te vechten? Het zou logischer en professioneler zijn, als men het onderzoek afwacht en dan samen nagaat hoe we de natuur kunnen herstellen en wie voor welke kosten opdraait. Graag dus een stand van zaken over de vraag vanuit Vlaanderen.

01.04 Jef Van den Bergh (CD&V): Mevrouw de minister, ik kan mij aansluiten bij de vragen die de heer Verduyckt zonet heeft aangebracht. Het gaat vooral over procedures en afspraken. Het goede nieuws is dat daaraan iets kan worden gedaan en dat effectief maatregelen kunnen worden genomen om dergelijke incidenten in de toekomst te vermijden, indien wordt bevestigd dat daarin de oorzaak ligt. Dat moet dan echter ook gebeuren. Er moeten in de procedures onder andere verduidelijkingen over de kleurcodes en duidelijke richtlijnen met betrekking tot de oefenmunitie worden opgenomen.

Ik wou er nog één vraag aan toevoegen. Wat was de precieze reden waarom pas na vijftien minuten de brandweer werd verwittigd?

Ik begrijp echter dat het onderzoek formeel nog niet is afgerond. Indien u daarover al informatie kunt geven, horen wij ze graag.

01.05 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, voor mijn inleiding verwijs ik naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

Eind vorige maand is een gigantische heidebrand uitgebroken op het militair schietterrein in Brecht. Nu blijkt dat de oorzaak het gebruik van munitie met fosforkogels zou zijn geweest. Dit soort munitie is uiterst brandbaar. Het blijft onduidelijk hoe de fosforkogels in de munitiekisten terecht zijn gekomen. Mogelijk werd er foute munitie aangeleverd of meegenomen uit het munitiedepot.

Op het moment van de schietoefeningen gold brandcode geel en mocht er niet met fosforkogels worden geschoten. De militairen gingen ervan uit dat brandcode groen van toepassing was, terwijl de heide op dat moment kurkdroog stond en het brandgevaar dus reëel was. Toen de brand uitbrak was er volgens u tevens te lang getalmd met het verwittigen van de lokale brandweer en de militaire NH-90 TTH-helikopters die voorzien zouden moeten worden van bluszakken bleken te duur in gebruik en te onbetrouwbaar om in te zetten.

Opnieuw is dit een schrijnend geval van interne miscommunicatie een symptoom van de structurele onderfinanciering van Defensie, met ernstige gevolgen voor natuurgebied, maar ook voor de reputatie van het leger bij het brede publiek.

Vlaams minister van Omgeving wil uw departement aansprakelijk stellen voor alle kosten.

Hoe kan het dat een geval van interne miscommunicatie opnieuw leidt tot een grote crisis als de brand in Brecht? Waarom is de juiste informatie over de brandcode geel en het verbod op gebruik van fosformunitie niet correct doorgegeven? Hoe ver staat het onderzoek daarnaar binnen Defensie en wie draagt hiervoor de verantwoordelijkheid?

Hoe zal u dergelijke mistoestanden in de toekomst vermijden? Hoe zal u werken aan een structurele oplossing voor het personeelsgebrek, waardoor veiligheidsprocedures beginnen verslappen? Heeft u ook een kortetermijnplan om de veiligheidsprocedures en communicatie te optimaliseren?

Wat is het kostenplaatje van dit hele voorval, waarvoor Defensie de

que sur les responsabilités et les coûts à supporter par les responsables. La ministre peut-elle en dire plus sur cette mise en demeure?

01.04 Jef Van den Bergh (CD&V): Je me joins aux questions de M. Verduyckt. Si ce sont effectivement des procédures inefficaces qui sont en cause, des mesures peuvent être prises afin d'éviter de tels incidents. Il faudra que les procédures clarifient les codes couleur. Des directives claires par rapport à l'utilisation des munitions sont nécessaires. Pourquoi les pompiers n'ont-ils été avertis qu'après 15 minutes?

01.05 Annick Ponthier (VB): *Comment est-il possible qu'un problème de communication interne ait une fois de plus pu mener à une crise majeure de l'ampleur du gigantesque feu de bruyère sur le terrain de tir militaire de Brecht? Pourquoi l'information correcte relative au code couleur jaune et relative à l'interdiction d'utiliser des munitions au phosphore n'a-t-elle pas été transmise? Comment avance l'enquête interne de la Défense elle-même? Qui porte la responsabilité des événements? Comment la ministre compte-t-elle prévenir de telles manquements dans la communication à l'avenir? Que fera-t-elle pour pallier la pénurie de personnel? Existe-t-il un plan à court terme pour optimiser les procédures de sécurité et de communication? Comment la Défense supportera-t-elle les coûts? Faudra-t-il réaliser des économies sur d'autres postes? Des investissements seront-ils consentis pour les services d'incendie militaires et à l'aide de quels moyens seront-ils financés?*

verantwoordelijkheid zal krijgen, althans volgens minister van Omgeving Zuhal Demir? Hoe zullen deze kosten worden ingebracht in het defensiebudget, zal elders bespaard worden? Zo ja, waar en hoe verantwoordt u die besparing?

Heeft u een investering in de militaire brandweer voorzien, die hier sterk te wensen overliet? Zo ja, hoe zal u die bekostigen?

Ik wil echter ook het volgende even meegeven.

Gelet op de gebeurtenissen van de voorbije dagen en weken en wat er in verband met de ramp op het Groot Schietveld in Brecht aan het licht is gekomen, moeten we toch spreken van een ernstige interne miscommunicatie bij Defensie over de te volgen procedures en over de al dan niet gebruikte mogelijke munitie ter plaatse. Er zou lichtspoormunitie zijn gebruikt.

Ten eerste, mevrouw de minister, hoe kan het dat een geval van interne miscommunicatie opnieuw leidt tot een grote crisis als de brand in Brecht? Waarom is de juiste informatie over de brandcode geel en het verbod op het gebruik van lichtspoormunitie niet correct doorgegeven? Hoe ver staat het onderzoek bij Defensie? Wie draagt volgens u daarvoor de verantwoordelijkheid?

Ten tweede, hoe zult u dergelijke miscommunicatie en mistoestanden in de toekomst vermijden? Hebt u al werk gemaakt van een structurele oplossing voor het personeelsgebrek en het materieelgebrek, waardoor een aantal veiligheidsprocedures in het gedrang komen, of hoe zult u dat doen? Hebt u ook een kortetermijnplan om de veiligheidsprocedures en vooral de communicatie te optimaliseren?

Ten derde – deze vraag hebben wij daarnet tijdens de begrotingsbesprekingen al aangehaald –, wat is het hele kostenplaatje van het voorval, waarvoor Defensie wellicht de verantwoordelijkheid zal krijgen, althans volgens Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir? Hoe zullen die uitgaven budgettair op de begroting van Defensie worden verrekend? Op welke posten zult u desgevallend besparen? Waar en hoe verantwoordt u de eventuele besparing?

Ten slotte, hebt u ook een investering in de militaire brandweer ingeschreven, die hier sterk te wensen overliet? Indien ja, hoe zult u die bekostigen?

01.06 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, madame la ministre, selon la VRT qui se base sur des sources militaires anonymes, l'incendie au domaine militaire du Groot Schietveld, qui s'est déclaré à la suite d'un exercice de tir et qui a détruit quelque 570 hectares de nature, serait dû à l'utilisation de munitions au phosphore, alors qu'elles étaient interdites à ce moment-là en raison d'une sécheresse classifiée code jaune.

Il semblerait, en effet, que pareilles munitions se soient retrouvées parmi les cartouches des mitrailleurs Minimi. La VRT évoque à ce propos une possible livraison de munitions erronée. Le tout alors que – je cite un militaire qui s'est exprimé auprès de la VRT – "des militaires impliqués dans l'exercice de tir pensaient que le code vert était d'application ce jour-là". Il y aurait donc bien eu en plus un problème de communication interne au moment de l'exercice, alors

01.06 Christophe Lacroix (PS): Volgens VRT NWS zou de brand op het militaire domein Groot Schietveld veroorzaakt zijn door fosforkogels, die niet gebruikt hadden mogen worden omdat door de droogte code geel afgekondigd was. De fosformunitie zou door een foute levering op het domein terechtgekomen zijn. De militairen die aan de oefeningen deelnamen, gingen ervan uit dat code groen van kracht was: er zou sprake zijn van een communicatieprobleem.

que la nature était très sèche après une longue période sans pluie.

De manière prématurée, quelque peu péremptoire et peut-être même imprudente, la ministre flamande de l'Environnement, Zuhail Demir, n'a quoi qu'il en soit, de son côté, pas hésité à mettre la Défense en demeure d'assumer les coûts liés à l'incendie qui a eu lieu dans le domaine militaire de Brecht.

Madame la ministre, quelle est votre réaction par rapport à la mise en demeure de la ministre flamande en charge de l'Environnement?

Où en est l'enquête interne à la Défense au sujet de cet incendie? Est-il vrai que des munitions au phosphore ont été utilisées? Si oui, comment expliquer cela et comment faire en sorte que cela n'arrive plus? Comment expliquer également la mauvaise communication relative aux codes météo vert et jaune si elle est avérée? Comment s'assurer, là aussi, que cela n'arrive plus? Dans les deux cas, des sanctions ont-elles été prises?

Pourriez-vous nous donner de plus amples informations au sujet de l'étendue des dommages matériels et des dommages à la nature causés à l'occasion de cet incendie? Comment la Défense œuvre-t-elle concrètement, notamment en lien avec l'Agence de la Nature et des Forêts flamande, pour la restauration de la zone naturelle ravagée par les flammes?

De **voorzitter**: De heren De Vuyst en Boukili hebben allebei precies dezelfde vraag ingediend, waarschijnlijk in de hoop dat één van beiden aanwezig zou kunnen zijn. Ik wil vragen om fatsoenlijk om te springen met het indienen van vragen en ervoor te zorgen dat minstens één van beide indieners aanwezig is als men op deze manier wil werken.

01.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, de brand op het militair domein blijft helaas actueel, met een aantal nieuwe ontwikkelingen. Meer dan 570 hectare natuur werd vernietigd en het zal minstens tien jaar duren vooraleer de zwaar beschadigde natuur hersteld is. Dat is natuurlijk een verschrikkelijke balans en dit zal trouwens ook zeer veel geld kosten.

Vlaams minister Zuhail Demir heeft in dat verband fors uitgehaald naar u. Zij heeft beslist om Defensie in gebreke te stellen voor alle schade en de herstelkosten. Verder verwijt ze u niet te hebben gereageerd toen ze met u contact wou opnemen na de brand, toen ze blijkbaar een aantal vragen had. Dat valt allemaal in geuren en kleuren te lezen in de pers. Hebt u al die verwijten en vragen zelf al gekregen?

Ik heb ook een aantal algemene vragen. Misschien kan u zeggen op welke manier er gewerkt zal worden aan het herstel van het natuurgebied. Dat is immers het allerbelangrijkste punt. Welke rol zal het leger daarin spelen? Welke middelen worden daarvoor ingezet? Op welke termijn zal alles gebeuren?

Vlaams minister van Leefmilieu, Zuhail Demir, heeft Defensie in gebreke gesteld om de door de brand veroorzaakte kosten te betalen.

Wat is uw reactie op die ingebrekestelling? Hoe staat het met het onderzoek naar de brand? Werd er gebruikgemaakt van fosforkogels? Zo ja, hoe valt dat te verklaren en hoe kan dit in de toekomst voorkomen worden? Wat is de verklaring voor de slechte communicatie over de weercodes en hoe kan dit in de toekomst voorkomen worden? Werden er sancties opgelegd? Wat is de materiële schade en wat is de schade voor het milieu? Hoe gaat Defensie samen met het Vlaams Agentschap voor Natuur en Bos te werk om het afgebrande natuurgebied te herstellen?

Le **président**: MM. Boukili et De Vuyst du PVDA-PTB ont déposé une question parfaitement identique, mais aucun des deux n'est présent. Je demande aux membres de faire un usage correct des questions orales. Il fallait dans le cas présent que l'un des deux auteurs au moins soit présent.

01.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Plus de 570 hectares de réserve naturelle ont été détruits dans l'incendie sur le domaine militaire. La ministre flamande Demir compte mettre la Défense en demeure pour les dégâts et elle reproche à la ministre de la Défense de n'avoir jamais réagi à ses questions. La ministre a-t-elle entre-temps reçu ces questions?

Comment sera restaurée la réserve naturelle? Quel rôle jouera l'armée à cet égard? Quels moyens seront-ils mobilisés et selon quel calendrier? Quelle est l'ampleur des dégâts?

L'incendie a-t-il été causé par des balles traçantes incendiaires dont

Kan u ook een stand van zaken geven met betrekking tot de omvang van de schade?

Klopt het bericht dat de brand veroorzaakt werd door brandbare tracers die eigenlijk niet gebruikt mochten worden? Hoe zijn die verboden kogels dan toch bij de munitie terechtgekomen? Er zijn immers protocollen die stellen wat wel en niet kan, afhankelijk van kleurcodes met betrekking tot de droogte. Werden die protocollen misschien niet gevolgd? Wat is daar precies fout gelopen?

01.08 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer de voorzitter, er werden verschillende officiële onderzoeken ingesteld. Het gerechtelijke onderzoek is nog steeds lopende. Ik kan geen bijkomende informatie verschaffen over de duur hiervan.

Het onderzoek dat binnen Defensie gevoerd wordt door het Land Accident Investigation Team, loopt nog. Er kan momenteel nog geen timing gegeven worden. Die timing is deels afhankelijk van de resultaten van het brandtechnische onderzoek dat gevoerd wordt door een speciaal onderzoeksteam natuurbrand, bestaande uit Nederlandse en Belgische specialisten. De brandweerspecialisten zijn geen specialisten van Defensie. Defensie heeft dus geen invloed op de timing van dit brandtechnisch onderzoek.

Een ander intern onderzoek werd uitgevoerd door Inspectorate for Labour and Environment (ILE), de Arbeids- en Milieu-inspectie bij Defensie. Dit orgaan houdt toezicht op de toepassing van de bestaande wetgeving en mogelijke aanvullende militaire voorschriften inzake milieubescherming en welzijn op het werk. Het onderzoek van ILE is niet bedoeld om de oorzaken van de brand of de verantwoordelijkheden vast te stellen. Dit is de verantwoordelijkheid van brandweerspecialisten en gerechtelijke onderzoekers.

Uit dit eerste verslag lijkt het er inderdaad op dat er, ondanks de gehanteerde code geel en de daarmee gepaard gaande beperkingen en verbodsbepalingen, spoortrekkende kogels gebruikt werden. De vragen over de toedracht hiervan en voornamelijk hoe dit is kunnen gebeuren, ondanks de verschillende mechanismen die dit moeten voorkomen, maken deel uit van de lopende onderzoeken.

Ik zal geen voorbarige conclusies trekken uit of uitspraken doen over het exacte verloop van de feiten, de schuldvraag of de verantwoordelijkheden in dit verband. Ik wens echter wel te stellen dat een organisatie die verantwoordelijk is voor de veiligheid van ons land en haar bevolking te allen tijde haar eigen taken en procedures moet kunnen uitvoeren zonder daarbij compromissen te moeten sluiten. Die compromissen moeten nu zo snel mogelijk van tafel worden geveegd.

Les enquêtes permettront de déterminer si les procédures et les règles applicables ont été respectées. Si celles-ci ont bien été respectées, nous évaluerons leur efficacité.

l'utilisation était en réalité interdite? Comment ces balles interdites se sont-elles retrouvées dans le stock de munitions? Les protocoles et les codes couleur pour la sécheresse ont-ils été respectés?

01.08 **Ludivine Dedonder**, ministre: Plusieurs enquêtes ont été ouvertes. L'instruction est toujours en cours. Au sein de la Défense, l'enquête est menée par la "Land Accident Investigation Team". En ce qui concerne le calendrier, nous dépendons en partie des résultats de l'enquête technique sur les incendies qui est menée par des experts incendie externes.

Une enquête interne est également en cours. Elle est menée par l'ILE, l'Inspection du travail et de l'environnement de la Défense, qui contrôle le respect des règlements militaires généraux et complémentaires en matière de protection de l'environnement et de bien-être au travail. Seuls les experts incendie et les magistrats instructeurs sont toutefois chargés de déterminer les causes et les responsabilités dans cette affaire.

Il ressort en effet d'un premier rapport que des balles traçantes ont été utilisées malgré le code jaune. Les enquêtes en cours devront déterminer pourquoi on a agi de la sorte.

Je me garderai de tirer des conclusions prématurées sur le déroulement des faits ou sur la question de la culpabilité, mais je tiens à souligner, en revanche, qu'une organisation responsable de la sécurité de notre pays ne peut tolérer le moindre compromis dans ses propres tâches et procédures.

De onderzoeken zullen uitwijzen of de procedures en regels gevolgd werden. Als dat het geval is, zullen

we de doeltreffendheid van die procedures en regels tegen het licht houden.

In afwachting van de conclusies van de officiële onderzoeken heb ik de Chef Defensie niettemin gevraagd alle voorzorgsmaatregelen te nemen om te voorkomen dat een dergelijke brand zich opnieuw voordoet.

Sur la base du rapport d'enquête de l'Inspection du Travail et de l'Environnement (ILE) concernant cet incident, j'ai notamment recommandé une série d'actions concrètes au chef de la Défense:

- la communication claire en ce qui concerne les restrictions de tirs;
- le bon usage et une correcte signalisation utilisée sur les champs de tir en fonction des conditions météorologiques;
- les prescriptions relatives à la notification d'événements au sein de la structure militaire;
- l'analyse de risques du champ de tir;
- les consultations avec l'Agentschap voor Natuur en Bos pour la situation actuelle mais également avec l'organisation wallonne Département de la Nature et des forêts;
- la présence de sets de matériel de première intervention;
- clarifier la présence du camion de pompier;
- veiller à la formation du personnel.

Ces recommandations sont valables pour l'ensemble des champs de tir.

En attendant les résultats des enquêtes, j'ai demandé au CHOD de prendre toutes les mesures de précaution nécessaires pour éviter des incendies à l'avenir.

Op grond van het onderzoeksrapport van de ILE met betrekking tot dat incident heb ik een reeks acties geadviseerd aan de CHOD, waaronder: duidelijke communicatie in verband met schietbeperkingen; een correcte aanduiding van de brandwaarschuwingsindex op de schietterreinen in functie van de weersomstandigheden; een risicoanalyse; overleg met het Agentschap voor Natuur en Bos en de Waalse tegenhanger Département de la Nature et des Forêts; de aanwezigheid van sets van eerste-interventiemateriaal en een brandweerwagen; meer aandacht voor de opleiding van het personeel.

Die aanbevelingen gelden voor alle schietterreinen.

Sinds de brand werden alle geplande schietoefeningen in Brecht in open lucht opgeschort. Zowel trainingstests als opleidingsvuren werden niet meer uitgevoerd. Er is nog geen beslissing genomen over de heropstart van schietoefeningen buiten de overdekte schietstanden. Dit wordt overwogen vanaf 1 september, maar hangt af van de resultaten van de onderzoeken. Om de impact van de brand op de trainingen zo veel mogelijk te mitigeren, werden de trainingen ingekrompen zodat ze op de binnenstanden konden worden georganiseerd. Wanneer dit geen optie was, werden de geplande oefeningen verplaatst naar andere locaties zoals Leopoldsborg en Elsenborn. Dit was echter niet mogelijk voor alle geplande oefeningen door de beperkingen waaraan de kampen onderworpen zijn. Naast Defensie maken ook de douane en de politie gebruik van de standen. Omdat zij meestal trainen op de binnenstanden, hebben zij een minder grote impact ondervonden.

Ik heb in de pers vernomen dat de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme Defensie officieel in gebreke stelt en dat de gemeenten Brecht en Wuustwezel zich burgerlijke partij stellen in het onderzoek. Ik heb nog geen formele kennisgeving van beide initiatieven ontvangen.

Tous les exercices de tir en plein air prévus à Brecht ont été suspendus. Un éventuel redémarrage est envisagé pour le 1er septembre, mais cela dépendra des conclusions des enquêtes. Les entraînements sont organisés provisoirement dans les stands de tir couverts ou déplacés vers d'autres sites comme Bourg-Léopold ou Elsenborn. Étant donné que la police et la douane s'entraînent le plus souvent dans des stands de tir couverts, ils ont été moins gênés pour l'organisation de leurs entraînements.

J'ai appris par la presse que la ministre flamande Demir voulait mettre la Défense en demeure et que les communes de Brecht et Wuustwezel se sont constituées parties civiles dans l'enquête. Je n'en ai cependant pas encore reçu notification.

La ministre Demir m'a par contre écrit afin de m'interroger sur les mesures que je compte prendre. Ma réponse lui parviendra sous peu. J'attends d'avoir les résultats de cette enquête pour lui répondre.

Cela étant, des contacts ont eu lieu entre la Défense et les services de la Région flamande pour évoquer les mesures correctrices qui pourront être envisagées au sujet de l'usage du champ de tir.

Voor zover ik weet, is er geen officieel standpunt van de betrokken gemeenten over de activiteiten van Defensie op haar terrein. De laatste stelling van de burgemeesters van Wuustwezel en Brecht is dat Defensie zelf beslist welke activiteiten worden uitgevoerd. Er wordt nu ingezet op een betere communicatie over wat er op het militair terrein wordt uitgevoerd zodat eventuele vragen van bezorgde burgers sneller kunnen worden gekaderd en beantwoord.

Mocht de Belgische Staat uiteindelijk worden veroordeeld, dan is enkel en maximaal een eenvoudige en strafrechtelijke schuldigverklaring en schadevergoeding mogelijk. Defensie is niet bijkomend verzekerd voor de schade voortvloeiend uit de brand of andere gelijkaardige incidenten. De Belgische Staat handelt in dezen als zijn eigen verzekeraar.

Naast de aangehaalde aanbevelingen is het momenteel nog te vroeg om concrete ideeën te bespreken, laat staan de kosten te ramen die hieraan verbonden zullen zijn, aangezien de onderzoeken nog lopend zijn. De aanvullende aanbevelingen zullen bepalen welke investeringen nodig zijn om de veiligheid op de schietterreinen te verhogen. Een aantal initiatieven wordt inderdaad overwogen om de natuur te herstellen. De totaliteit van de initiatieven zal echter afhankelijk zijn van de uitkomst van het brandtechnisch onderzoek. De nauwe samenwerking met het ANB op het militair oefenterrein zal worden voortgezet.

01.09 Jasper Pillen (Open Vld): Mevrouw de minister, bedankt voor uw omstandig antwoord. Uw antwoord was duidelijk, althans over de feiten waarop u kon ingaan. Ik hoor dat de belangrijkste onderzoeken, met name het gerechtelijk onderzoek en het brandtechnische onderzoek, nog lopen. Sommigen trekken al volop conclusies, maar dat is natuurlijk moeilijk met onderzoeken die nog niet afgelopen zijn en resultaten die nog niet bekend zijn. We moeten daarmee oppassen.

Uit die onderzoeken zal blijken welke rol Defensie en welke rol het

Minister Demir heeft me daar-entegen wel gevraagd welke maatregelen ik van plan ben te nemen. Ik zal haar antwoorden zodra ik over de resultaten van het onderzoek beschik.

Defensie en het Vlaams Gewest plegen overleg over de corrigerende maatregelen met betrekking tot het schietterrein.

À l'avenir, la Défense communiquera mieux à propos des activités déployées sur le domaine militaire et répondra plus rapidement aux questions des citoyens inquiets dans les communes concernées.

Si l'État belge devait être condamné, seules une simple déclaration de culpabilité pénale et une indemnisation sont possibles. La Défense n'est pas couverte par une assurance supplémentaire pour les dommages résultant de cet incendie ou d'incidents analogues.

Dès lors que les enquêtes ne sont pas encore clôturées, il est trop tôt pour procéder à une estimation des coûts ou pour explorer d'autres pistes. Les investissements nécessaires pour renforcer la sécurité sur les terrains de tir seront identifiés ultérieurement. En fonction des résultats de l'enquête technique sur l'incendie, diverses initiatives seront examinées afin de restaurer l'environnement naturel. Nous travaillerons, dans ce domaine, en étroite collaboration avec l'Agentschap voor Natuur en Bos.

01.09 Jasper Pillen (Open Vld): Nous devons évidemment nous garder de tirer des conclusions tant que les enquêtes sont en cours. Elles révéleront quel a été le rôle de la Défense et celui de l'Agentschap Natuur en Bos dans cette catastrophe. Dans tous les cas, des leçons devront en être tirées. Nous devons également

ANB hebben gespeeld in aanloop naar deze calamiteit. We moeten lessen trekken uit de procedures bij Defensie, alsook uit de communicatie en de samenwerking met de omliggende gemeenten. We moeten er ook begrip voor hebben dat sommige gemeenten zich burgerlijke partij stellen. Mocht ik burgemeester zijn van een naburige gemeente, zou ik dat ook doen.

Wat de training betreft, stelt u 1 september voor. We moeten opletten dat we onze trainingscapaciteit niet hypothekeren.

Ik vind de houding van Vlaams minister Demir zeer betreurenswaardig. De onderzoeken lopen nog. Er zijn contacten geweest met haar diensten en haar kabinet, dus die zouden zeer goed op de hoogte moeten zijn van het feit dat de onderzoeken nog lopen. Dat feit is echter genegeerd en er is gekozen voor stoerdoenerij in de media en dat is toch betreurenswaardig. Defensie verdient beter. Ik hoop dan ook dat ik niet de enige ben die die reacties afkeurt.

De **voorzitter**: Mijnheer Pillen, met uw laatste bewoordingen kijkt u mij aan. Ik wens evenwel mijn neutraliteit in dit debat te behouden, ook al gaat het hier om een partijgenote van mij.

01.10 Jasper Pillen (Open Vld): Dat was niet zo bedoeld, mijnheer de voorzitter, en ik hoop uiteraard dat alle voorzitters steeds neutraal blijven. Het spijt me dat u zich aangesproken voelt. Ik kan me indenken dat u zich in een oncomfortabele positie bevindt. Ik neem aan dat u zelf ook niet zo gelukkig was met de uitspraken van minister Demir.

De **voorzitter**: Mijnheer Pillen, een beetje fatsoen alstublieft. U bent me echt aan het uitdagen. U durft te beweren dat ik ongelukkig ben met de uitspraken van minister Demir, wel integendeel.

01.11 Jasper Pillen (Open Vld): Ik voel dat zo aan. Ik ken uw liefde voor Defensie, maar ik heb me mogelijks vergist.

De **voorzitter**: Inderdaad.

01.12 Darya Safai (N-VA): Mevrouw de minister, er zijn pijnlijke fouten gemaakt, zowel voor al tijdens de brand, maar gedane zaken nemen geen keer. Wij moeten nu vooral denken aan de toekomst. Wij zijn er geen voorstander van Defensie draconische maatregelen op te leggen of te straffen voor wat er gebeurde. Die verantwoordelijkheid berust grotendeels bij de politiek. Wij moeten Defensie nu vooral de middelen geven om dit soort zaken te vermijden.

Onze partij gaat niet mee in de oproep van bepaalde groepen om Defensie te verwijderen uit kostbare natuurgebieden. Het is precies door de jarenlange aanwezigheid van Defensie dat zulke waardevolle natuurgebieden bewaard konden blijven. Wij hopen dat Defensie in de toekomst deze taak kan voortzetten.

Voor ons gaan Defensie en natuurbeheer in de Kempen hand in hand. Met respect voor de fauna en de flora, maar evengoed voor de militaire bestemming van deze gebieden.

Daarom vonden wij het jammer, mevrouw de minister, dat u zich niet

faire preuve de compréhension à l'égard des communes qui se constituent partie civile.

Je déplore toutefois les déclarations musclées du cabinet de la ministre flamande Zuhair Demir. Elle sait pourtant que les enquêtes sont en cours.

01.10 Jasper Pillen (Open Vld): Je comprends que le président de la commission, qui est pourtant son coreligionnaire, n'ait pas été très satisfait de ces déclarations.

Le **président**: Au contraire. M. Pillen est en train de me défier et je demande davantage de correction.

01.12 Darya Safai (N-VA): Même si des erreurs consternantes ont été commises, nous devons nous tourner vers l'avenir. Il est inutile d'infliger des sanctions draconiennes à la Défense. La responsabilité incombe en grande partie au pouvoir politique. La Défense doit en effet recevoir les moyens nécessaires pour éviter de tels incidents.

Nous ne nous joignons dès lors pas à l'appel à un retrait de la Défense des zones naturelles de grande valeur. C'est précisément grâce à de telles présences que ces zones naturelles ont pu être conservées. C'est pourquoi nous

geroepen voelde de brief van Vlaams minister Demir te beantwoorden waarin zij haar waardering uitsprak voor de inspanningen die Defensie levert om op haar grote militaire domeinen de natuur- en boswaarde te beschermen. U hebt daarnet gezegd dat u die brief niet officieel ontvangen hebt.

Er zijn heel goede contacten tussen het ANB en Defensie op het terrein. Beide partners zullen elkaar in de toekomst nodig hebben om de natuurschade te herstellen. Wij hopen dat u van deze opportuniteit gebruikmaakt om alles zo goed mogelijk op gang te brengen.

Ik betreur wat de heer Pillen daarnet heeft gezegd over Vlaams minister Zuhail Demir. Wat zij doet, is niet polariseren, wat zij doet is gewoon proberen de grote schade te herstellen. Wij hopen dat dit hand in hand met Defensie kan gebeuren.

01.13 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, die onderzoeken zijn heel interessant om er lessen uit te trekken. Fouten zullen altijd worden gemaakt, maar we moeten absoluut voorkomen dat dergelijke incidenten zich in de toekomst nog voordoen. Er zijn immers heel veel militaire domeinen waar schietoefeningen worden gehouden.

Mijn conclusie blijft dat het belangrijk is om goede brandbestrijdingsplannen te hebben die een update verdienen. Laat mij heel duidelijk zijn. Wij zijn absoluut niet tegen schietoefeningen en vinden dat die terreinen daarvoor moeten en kunnen worden gebruikt, maar wel met duidelijke procedures en afspraken. Als het droog is en er zijn bepaalde zaken nodig, dan moet dat worden gecommuniceerd.

U verwijst naar actoren zoals het ANB, dat toch heel wat ervaring heeft. In Kleine Brogel bijvoorbeeld heeft men op het vlak van natuurbeheer gekozen om met branddreden voor meer veiligheid te zorgen. U kunt dat zeker meenemen in het verhaal.

Tot slot, toen ik vroeg of mevrouw Demir al een brief of een persbericht had gestuurd, was dat als een boutade bedoeld, maar het blijkt nog te kloppen ook. Dat is heel triest. Mevrouw Safai stelt dat minister Demir niet wou polariseren. Als men evenwel de media inschakelt op een moment dat de onderzoeken nog lopen en de minister van Defensie dus nog niet officieel kan antwoorden, terwijl Defensie en het ANB wel al samenzitten en bekijken hoe dit in de toekomst kan worden vermeden, dan lijkt mij dat toch een bijzonder vreemde werkwijze. Ik betreur dat.

01.14 Jef Van den Bergh (CD&V): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord.

Het is logisch dat we het volledige onderzoek moeten afwachten voor we duidelijkheid zullen hebben over de verantwoordelijkheid en de oorzaak. Het is goed dat er ook door ILE een onderzoek wordt gevoerd en dat er al lessen worden getrokken en men niet wacht op het juridisch onderzoek om de afspraken over de communicatie rond de brandcodes te verfijnen.

Het is cruciaal dat de communicatie daarover goed wordt bekeken.

trouvons dommage que la ministre Dedonder n'ait même pas répondu à la lettre de la ministre flamande, Zuhail Demir. Heureusement, l'Agence Nature et Forêt et la Défense entretiennent de bons contacts, car elles auront besoin l'une de l'autre pour réparer les dommages naturels.

Enfin, je déplore les propos de M. Pillen au sujet de la ministre flamande Demir: elle ne veut pas polariser, mais participer à la réparation des dommages causés à la nature.

01.13 Kris Verduyckt (Vooruit): L'essentiel aujourd'hui est de tirer les enseignements de ces événements. Nous devons disposer de plans de lutte contre l'incendie adéquats et actualisés. Nous ne sommes pas opposés aux exercices de tir, mais les procédures doivent être claires. Nous pourrions peut-être nous inspirer des mesures mises en place à Kleine-Brogel où des coupe-feux ont été aménagés.

Il est regrettable que la ministre flamande Demir préfère communiquer exclusivement par le truchement des médias plutôt que de prendre contact directement avec la ministre Dedonder. La méthode est étrange, d'autant plus que les enquêtes ne sont pas encore terminées et que la ministre de la Défense ne peut pas encore fournir une réponse officielle. De plus, la Défense et l'Agence Nature et Forêt ont déjà examiné ensemble comment éviter un tel problème à l'avenir.

01.14 Jef Van den Bergh (CD&V): Il est évident qu'il faut attendre la conclusion de l'enquête.

Après l'incendie dans la réserve naturelle de la Kalmthoutse Heide, des mesures préventives ont été prises, telles que l'aménagement de coupe-feux et l'installation d'une signalisation pour les ser-

Als we horen dat een aantal militairen ervan uitging dat op dat moment nog code groen gold, dan is dat opzienbarend en wijst dat op een gebrek aan goede informatiedoorstroming, met het gebruik van foute munitie tot gevolg.

Ik sluit me ook aan bij de opmerkingen van collega Verduyck over preventieve maatregelen, brandgangen, goede signalisatie voor de brandweer en dergelijke. Ook na de branden op de Kalmthoutse Heide heeft men daarrond drastische maatregelen genomen. Die kunnen ervoor zorgen dat branden op een snelle en efficiënte manier kunnen worden ingedijkt. Dat is iets wat op het Groot Schietveld nog niet onder de aandacht was gekomen, had ik begrepen.

U verwijst ook naar de contacten met de lokale besturen. Cruciaal daarbij is dat het draagvlak voor militaire oefeningen een knauw heeft gekregen. Ik denk dat daar vanuit Defensie aan gewerkt moet worden. Er is in het verleden ook al discussie geweest over het recreatieve medegebruik van zachte wegen voor voetgangers en fietsers. Dat soort van elementen zou nu in het gesprek met de lokale besturen kunnen helpen om het draagvlak opnieuw te versterken. We kijken uit naar de stappen die daar verder in zullen worden gezet.

01.15 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, bedankt voor uw uitgebreid antwoord. Uiteraard hebben wij respect voor het onderzoek dat op dit moment nog loopt en voor alle voorlopige maatregelen die intussen getroffen werden inzake de opschorting van schietoefeningen.

We kunnen er natuurlijk niet omheen dat dit helaas opnieuw een schrijnend geval is van interne miscommunicatie en een symptoom van de structurele onderfinanciering van Defensie, met in dit geval ernstige gevolgen voor een natuurgebied, met de schending van de reputatie van het leger bij het brede publiek. Dat is minstens even erg. Door de jarenlange besparingen kampt Defensie immers met personeels- en tijdsgebrek. Daardoor moeten veel militairen allerlei taken combineren met te weinig materiaal, waardoor een aantal veiligheidsprocedures begint te lijden.

Daarom wil ik oproepen tot een strikt kortetermijnplan. U hebt overleg gehad met de chef van het leger. Ik wil u oproepen om de veiligheidsprocedures en de interne communicatie op korte termijn te optimaliseren.

U hebt niets gezegd over investeringen in de militaire brandweer. Dat zullen wij verder opvolgen.

Het is vooral uitkijken naar de gevolgen van de ingebrekestelling door de Vlaamse overheid, voornamelijk op het vlak van een mogelijke budgettaire impact. Het kostenplaatje is immers niet gering. Het is moeilijk om hierop vooruit te lopen, maar ik noteer dat Defensie geen verzekering heeft voor dergelijke risico's en dat de Belgische overheid als haar eigen verzekeraar optreedt. Wij zullen zien waar dat ons allemaal brengt.

Met betrekking tot de eindverantwoordelijkheid moeten wij ook durven nuanceren. Ik heb dit reeds aangehaald tijdens het vorige debat. Ik merk dat een aantal collega's mij daarin nu bijtreedt. Ook het ANB ontsnapt niet aan die verantwoordelijkheid. De brand heeft zich zo

vices d'incendie. Nous pourrions nous inspirer de cet exemple.

L'acceptation des exercices de tir militaires par la population a été mise à mal. Il faudra à présent y travailler avec les autorités locales. La question d'un usage récréatif partagé avec les promeneurs et les cyclistes pourrait aussi être abordée lors de ces discussions.

01.15 Annick Ponthier (VB): Il est impossible d'ignorer que l'incident trouve de nouveau son origine dans une communication défailante et qu'il est un symptôme du sous-financement structurel de la Défense. Les dégâts causés à l'environnement ainsi qu'à la réputation de l'armée en sont la conséquence. La pénurie de personnel et de temps oblige les militaires à combiner toutes sortes de tâches, en s'appuyant sur un matériel insuffisant. Je demande à la ministre d'optimiser à court terme les procédures de sécurité et la communication interne.

Il faudra à présent être attentif aux conséquences de la mise en demeure par le gouvernement flamand, surtout en ce qui concerne son incidence budgétaire.

La question de la responsabilité finale appelle quelques nuances. L'Agentschap voor Natuur en Bos n'échappe pas à ses responsabilités. Si l'incendie a pu s'étendre si rapidement, en effet, c'est aussi en raison de l'absence de coupe-feu.

snel op het terrein kunnen ontwikkelen onder andere door het gebrek aan voldoende branddreven. Dat moet ook dringend herbekeken worden. Er is op dat vlak dus een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

01.16 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, je remercie la ministre pour ses réponses et pour les actions qu'elle a déjà entreprises. Trois enquêtes sont menées sous son égide. Il y a une enquête judiciaire, qui ne relève pas directement de sa compétence, une enquête avec des spécialistes belges et néerlandais et une enquête spécifique sur la législation de la protection de la nature et les responsabilités à identifier. Elle a annoncé une série d'actions concrètes et rapides avec le chef d'état-major pour prévenir ce type d'incident. Les tirs dans des zones naturelles sensibles sont aujourd'hui suspendus.

Au-delà de l'incendie de cette zone riche en biodiversité, il est regrettable qu'une certaine partie de la classe politique fasse de l'instrumentalisation communautaire de tout incident qui peut survenir dans ce pays. Même un incendie d'une zone naturelle est un incident communautaire aujourd'hui! Où va-t-on? Je ne comprends pas la réaction de la ministre flamande en charge de la Nature, Mme Demir, puisque nous sommes maintenant informés du fait que les deux départements – la Défense et l'Agence des forêts et de la nature en Flandre – travaillent ardemment pour faire en sorte qu'on répare ce qui a été incendié et que de telles situations ne se reproduisent plus. Les administrations se parlent. La ministre attend la fin de l'enquête pour pouvoir répondre concrètement.

À la place de la ministre Demir, j'aurais été beaucoup plus prudent parce qu'il est possible que l'enquête révèle qu'une des responsabilités réside dans le manque d'investissement dans le personnel, dans les formations et les tâches d'appui mais également dans du matériel qui, s'il avait été majoritairement présent, aurait pu éviter cet incendie malheureux. J'appelle donc vraiment l'ensemble de la classe politique à la prudence sur de tels sujets.

01.17 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, collega Verduyck is niet tegen schietoefeningen. Ik ben het daarmee eens. Af en toe zijn er ook schietoefeningen in deze commissie. We hebben dat vandaag ook gemerkt: soms wordt er raak geschoten, soms niet. Het hoort er allemaal bij.

Mevrouw de minister, ik wil u danken voor uw antwoord, niet alleen voor de verduidelijkingen, maar ook voor de sereniteit ervan. Dat is wat het verschil markeert met uw collega op het Vlaamse niveau. Het is inderdaad nogal verregaand dat een minister in de pers klaagt nog geen antwoord te hebben gekregen op een brief, terwijl het onderzoek nog bezig is. Een normale verstandhouding en sereniteit zijn in het belang van een oplossing en natuurherstel, wat voor ons prioritair is in deze zaak.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

01.16 Christophe Lacroix (PS): Mijn dank gaat uit naar de minister voor de actie die ze ondernomen heeft, met name de onderzoeken die onder haar gezag werden ingesteld en een reeks dringende preventieve maatregelen die genomen werden in samenspraak met de stafchef van Defensie. Alle schietoefeningen in kwetsbare natuurgebieden zijn opgeschort.

Ik betreur dat bepaalde politici, zoals Vlaams minister Demir, elk mogelijk incident in dit land instrumentaliseren op communautair vlak, zelfs een brand in een natuurgebied! Defensie en het Vlaamse Agentschap voor Natuur en Bos stellen alles in het werk om de brandschade te herstellen en dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen. De administraties overleggen met elkaar. Mogelijk zal uit het onderzoek blijken dat dit incident andermaal deels te wijten is aan een gebrek aan investeringen in personeel, opleiding en ondersteuningstaken, maar ook in materiaal. Ik roep alle politici er dan ook toe op om dergelijke onderwerpen met de nodige omzichtigheid te benaderen.

01.17 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Je remercie la ministre pour sa réponse empreinte de sérénité qui contraste avec la communication du gouvernement flamand. Il est exagéré de la part d'une ministre de se plaindre de ne pas obtenir de réponse alors que l'enquête est en cours. Une saine entente et une dose de sérénité s'imposent pour parvenir à une solution.

02 Débat d'actualité sur le suivi du cas du soldat fugitif et questions jointes de

- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La procédure pour faire sortir du matériel de l'armée des bases militaires" (55018241C)
- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La suite de l'affaire Conings" (55018242C)
- Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'affaire Jürgen C." (55018309C)
- Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'affaire Jürgen C." (55018311C)
- Steven De Vuyst à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le SGRS et Jürgen Conings" (55018318C)
- Nabil Boukili à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le SGRS et Jürgen Conings" (55018320C)
- Nabil Boukili à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le SGRS et Jürgen Conings" (55018321C)
- Denis Ducarme à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'enquête confiée au général Peter Devogelaere" (55018328C)
- Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Jürgen Conings" (55018388C)
- Christophe Lacroix à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le suivi de l'affaire Jürgen Conings" (55018429C)
- Wouter De Vriendt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le militaire fugitif" (55018466C)
- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'affaire Jürgen Conings" (55018482C)

02 Actualiteitsdebat over de opvolging van de zaak van de voortvluchtige militair en toegevoegde vragen van

- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De procedure om legermaterieel mee te nemen uit een militaire basis" (55018241C)
- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De stand van zaken betreffende de zaak-Conings" (55018242C)
- Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De zaak-Jürgen C." (55018309C)
- Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De zaak-Jürgen C." (55018311C)
- Steven De Vuyst aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De ADIV en Jürgen Conings" (55018318C)
- Nabil Boukili aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De ADIV en Jürgen Conings" (55018320C)
- Nabil Boukili aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De ADIV en Jürgen Conings" (55018321C)
- Denis Ducarme aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het onderzoek waarmee generaal Peter Devogelaere belast werd" (55018328C)
- Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Jürgen Conings" (55018388C)
- Christophe Lacroix aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De stand van zaken in de zaak-Jürgen Conings" (55018429C)
- Wouter De Vriendt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De voortvluchtige militair" (55018466C)
- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De zaak-Jürgen Conings" (55018482C)

02.01 **Guillaume Defossé** (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre, une de mes deux questions concerne le point général et une actualisation de l'affaire Conings. Mais, comme tous mes collègues vont certainement poser plus ou moins les mêmes questions, je me concentrerai plutôt sur la deuxième question qui mériterait, je pense, qu'on s'y attarde plus longuement.

L'affaire Conings inquiète concernant les procédures permettant de faire sortir des bases militaires du matériel appartenant à l'armée. À la suite de cette affaire, quelques témoignages me sont en effet parvenus décrivant une certaine facilité à subtiliser du matériel, notamment des armes, et à le conserver chez soi. Certains de ces témoignages concernent également des personnes qui ne travaillent plus aujourd'hui pour la Défense, notamment parce qu'elles sont parties à la retraite, et qui ont toujours chez elles le matériel subtilisé à l'époque.

Des militaires partant en opération à l'étranger tôt le matin se seraient également vus régulièrement remettre leurs armes la veille par facilité et ont dû alors les ramener à domicile pour la nuit.

On me signale aussi que l'information, lorsque quelqu'un est interdit d'armes, par exemple pour soupçon de vol, n'arrive pas jusqu'aux

02.01 **Guillaume Defossé** (Ecolo-Groen): Naar aanleiding van de zaak-Conings getuigen sommigen over het gemak waarmee men wapens kan meenemen en deze thuis kan bewaren. Bepaalde gepensioneerde militairen zouden in het bezit zijn van gestolen materiaal. Sommige militairen zouden ook 's nachts de wapens die ze de dag voorafgaand aan een vertrek op missie ontvangen hebben thuis bijhouden.

Bovendien zou de informatie over een militair die geen wapens meer mocht hanteren niet snel genoeg de officier van wapening bereikt hebben, waardoor de betrokkene nog steeds toegang zou krijgen tot de wapens.

Volgens het reglement moeten het

premiers concernés, c'est-à-dire les armuriers, par la voie officielle dans un délai raisonnable pour qu'ils puissent prendre les actions nécessaires. Les personnes sont donc officiellement interdites d'armes mais y ont, dans les faits, toujours accès.

Enfin, en principe, selon le règlement, les armuriers ne peuvent avoir accès aux munitions. Les deux services doivent être séparés. Pourtant, au Centre d'Instruction de Base et d'Écolage (CIBE), par exemple, le sous-officier responsable des munitions était, au moins jusqu'en décembre 2020, également un gestionnaire de l'armement. Comment cela est-il possible? Si tous ces témoignages sont avérés, c'est évidemment très inquiétant.

Madame la ministre, avez-vous connaissance de ce genre de pratiques? Est-il autorisé pour les militaires de conserver ce type de matériel chez eux? Quelles sont les procédures pour pouvoir faire sortir du matériel de type armes et munitions des entrepôts de la Défense? Des registres existent-ils? Un inventaire régulier du matériel est-il effectué? À quelle fréquence? Du matériel est-il régulièrement signalé manquant? Quelle est la procédure en tel cas? Quelles sanctions encourent des membres du personnel qui se livreraient à ce genre de pratiques? Comment comptez-vous faire non pas pour renforcer les règles puisque, apparemment, elles existent mais pour les faire appliquer strictement?

02.02 Peter Buysrogge (N-VA): *De interne strijd binnen ADIV woedt al enkele jaren. In juni en augustus van vorig jaar richten oudgedienden van CI nog brieven aan het parlement waarin ze aanklagen dat "het CI-personeel lijdt onder de druk van een opgedrongen en zonder expertise onderbouwde hervorming". Zij aanvaarden duidelijk niet het gepercipieerde verlies aan autonomie en de inmenging van het militair commando in hun aangelegenheden. Dit conflict komt steeds prominenter naar voren in de zaak Jurgen C.*

Uw collega Van Quickenborne stelde in de Afspraak dat hij het eigenaardig vond dat dit kon gebeuren omdat het niet gaat om eenmalige informatie, maar verschillende. Ook was het voor hem duidelijk dat ADIV het personeelstekort niet als argument kan inroepen, omdat het niet de hulp vroeg van de Staatsveiligheid. Hij verwijt hen een probleem met hun werkcultuur. Valt de minister hem in deze conclusies bij?

Kan de minister bevestigen dat het de dienst CI was die, schijnbaar onafhankelijk van de leiding van ADIV en de rest van Defensie, het dossier Jurgen C. opvolgde en hem op de OCAD-lijst plaatste?

Maakte de minister sinds haar aantreden al een beschouwing van de hervormingen van Generaal Van de Voorde? Steunde zij de nieuwe structuur voor ADIV en onderhield zij contacten met de groep achter CI, die deze hervorming blijft aanvechten?

De media meldt dat het Platform Extremisme van zes analisten per thema – rechts-, links- en islamextremisme – terugviel tot twee per thema? Kan de minister dit bevestigen en een schets geven van de personeelsbezetting per thema voor de afgelopen jaren? En is het nu aan dezelfde onderbemande dienst om de extra screenings uit te voeren?

wapendepot en de munitiedienst gescheiden worden, maar in het basisopleidingscentrum zou de verantwoordelijke voor de munitie tot december 2020 ook voor de bewapening ingestaan hebben.

Draagt u kennis van die praktijken? Mogen de militairen dat materiaal thuis bewaren? Wat zijn de procedures om wapens en munitie uit de depots van Defensie te halen? Bestaan er registers daarvoor? Wordt er regelmatig een inventaris van het materiaal opgesteld? Hoe vaak wordt er materiaal als ontbrekend aangemerkt en volgens welke procedure? Wat zijn de sancties ten aanzien van de militairen die zo handelen? Wat zult u doen om ervoor te zorgen dat de regels strenger toegepast worden?

02.02 Peter Buysrogge (N-VA): *Cela fait des années qu'une querelle interne sévit au sein du SGRS. Le personnel CI (Counter Intelligence) n'a pas accepté ce qu'il percevait comme une perte d'autonomie, ni l'ingérence du commandement militaire. Ce conflit est d'autant plus perceptible dans l'affaire Conings.*

Le ministre Van Quickenborne a déclaré dans les médias qu'il trouvait cette affaire étrange parce que le SGRS n'avait pas demandé d'aide à la Sûreté de l'État. Il lui semble qu'il s'agit davantage d'un problème de culture d'organisation que d'un problème d'effectifs. La ministre partage-t-elle cette analyse? Est-il exact que le service CI a suivi le dossier Conings et a placé cet homme sur la liste de l'OCAM sans en référer ni à la direction du SGRS, ni à la Défense?

La ministre a-t-elle déjà examiné de plus près les réformes entamées par le général Van de Voorde? Soutient-elle la nouvelle structure du SGRS et a-t-elle des contacts avec le groupe CI qu'elle

Had generaal Boucké vanuit zijn functie geen toegang tot dat deel van de databank van OCAD waar Jurgen C. in opgenomen was? Deed hij geen navraag bij zijn eigen dienst naar namen en functies, bij zijn openlijke communicatie in de media, over de dertig soldaten die gevolgd werden, nota bene in dezelfde maand dat het profiel van Jurgen verhoogd werd?

De media verwijst ook naar uw kabinetschef, die jarenlang aan de slag was als antiterreuranalist voor de geheime dienst en daardoor juist goede contacten zou moeten hebben. Kan de minister toelichten op welke wijze haar kabinet contacten met de inlichtingenwereld onderhoud, bij welke regelmaat en tot welke gegevens betreffende extremisme zij of haar kabinetsleden toegang hebben?

continue de critiquer?

Les médias indiquent que la Plate-forme Extrémisme est passée de 6 analystes par thème à 2 analystes par thème. Est-ce exact? Ce service en sous-effectifs doit-il également réaliser les screenings supplémentaires à présent? Le général Boucké n'avait-il pas accès à la base de données de l'OCAM? Ne s'est-il pas renseigné auprès de son propre service?

La ministre peut-elle expliquer de quelle manière son cabinet entretient des contacts avec les services de renseignements et de quelles données relatives à l'extrémisme elle peut disposer?

02.03 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de minister, ik heb een aantal vragen over dit incident en vooral over de structurele maatregelen.

U besprak de structurele maatregelen met de militaire vakbonden om dergelijke situaties in de toekomst te vermijden. Zij zullen de pen mee vasthouden voor de uitvoering van een driefasenplan en ze maken deel uit van verschillende werkgroepen die de disciplinereglementen moeten herzien, die moeten bekijken hoe de screening over een volledige loopbaan kan worden uitgevoerd en die de militaire waarden en normen moeten herwerken.

Mevrouw de minister, kunt u uitleg geven bij de specifieke opdracht en samenstelling van deze werkgroepen? Wie vertegenwoordigt Defensie en wie de vakbonden? Worden de politiek, de middenveldorganisaties of het strategisch comité hierbij betrokken? Legt deze handelwijze niet al te veel macht bij de vakbonden? Wat met de stem van de grote aantallen niet-gesyndiceerde militairen in dit debat?

Wat is de streefdatum voor de rapporten en de geplande hervormingen? Zal dit aanleiding geven tot een hertekening van het juridisch kader? Wanneer zult u dit aan het Parlement voorleggen?

Er was in de nasleep veel aandacht voor de decompressie en de psychologische opvolging van militairen zoals Jürgen Conings, met een lange en moeilijke staat van dienst en met vele buitenlandse operaties achter de kiezen. In het Parlement zei u dat u de uitbreiding van het decompressiesysteem verder wil bekijken. Hebt u naast het bestraffen van militairen en het hervormen van de militaire waarden, ook met de vakbonden gepraat over een concreet actieplan om het mentale welzijn van militairen te verbeteren?

Wat is de huidige status van Jürgen Conings? Werd hij ontslagen, geschorst of blijft zijn loon ondertussen lopen?

De vakbonden zijn tevreden over hun nieuwe rol, maar zij geven aan dat ook zij zich ongemakkelijk voelen over de vele telefoons die ze al

02.03 Theo Francken (N-VA): La ministre a examiné avec les syndicats des mesures structurelles permettant d'éviter de telles situations. Ces mesures seront intégrées dans les groupes de travail chargés de revoir les mesures disciplinaires, d'organiser le *screening* tout au long de la carrière et de réformer les valeurs et les normes militaires. Quelle sera la mission spécifique de ces groupes de travail? Qui y sera représenté? Comment la voix des nombreux militaires non syndiqués pourra-t-elle être entendue dans ce débat? Quel est le calendrier prévu? La réforme sera-t-elle présentée au Parlement?

À la suite de l'affaire Conings, la ministre a évoqué un élargissement du système de décompression pour les militaires qui rentrent de missions difficiles. La ministre dispose-t-elle d'un plan d'action concret pour améliorer le bien-être mental des militaires?

Quel est le statut actuel de Jürgen Conings? A-t-il été licencié, suspendu ou continue-t-il à être payé?

Les syndicats se réjouissent de jouer un rôle plus important mais ils se débattent également avec les questions de militaires qui ont

ontvingen van militairen die in de nasleep hiervan hun toegang kwijtraakten en die niet behoren tot de elf extremistische soldaten die bij de diensten bekend zijn. Zij worden er veeleer door associatie bijgehaald.

Daarom herhaal ik mijn vraag naar het exacte aantal militairen dat maatregelen opgelegd kreeg. Over welke maatregelen gaat het precies? Kunt u ook een stand van zaken geven van uw overleg met de vakbonden? Ik zou ook graag meer duidelijkheid willen over de instructies die u hebt gegeven.

De **voorzitter**: De volgende drie vraagstellers, de heer De Vuyst, de heer Boukili en de heer Ducarme, zijn niet aanwezig.

02.04 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, toen ik de vraag indiende, was de situatie nog altijd onduidelijk en hoopte ik dat de man ondertussen gevat zou zijn. Dat is spijtig genoeg nog niet gebeurd.

Wat is de stand van zaken?

Op welke manier is Defensie op dit moment betrokken bij de zoektocht?

Wat is de huidige veiligheidssituatie? Het feit dat de man op de loop is, heeft natuurlijk ook gevolgen voor de veiligheidssituatie van onder andere mensen die bedreigd werden.

Is de maatregel tegen de andere militairen een tijdelijke maatregel? Wat is daar de bedoeling van?

Net als de heer Francken vraag ik wat de status is van de heer Conings, onder meer op het vlak van schorsing.

02.05 Christophe Lacroix (PS): Madame la ministre, le terroriste d'extrême droite Jürgen Conings est activement recherché depuis le 17 mai, date à laquelle, avant de disparaître, il a laissé derrière lui une lettre d'adieu préoccupante. Dans celle-ci, il y menaçait très sérieusement l'État, ses institutions mais aussi, notamment, le virologue Marc Van Ranst. Il disait aussi avoir emporté avec lui des armes lourdes volées à la Défense. La menace est malheureusement toujours actuelle et des enquêtes sont en cours par l'Inspection générale et le Comité R, en plus des recherches opérées par la police judiciaire et le parquet.

Pourriez-vous nous dresser un état des lieux de la situation actuelle par rapport aux recherches du terroriste? Dans quelle mesure la Défense est-elle à ce stade toujours étroitement impliquée dans les recherches, en lien avec la police? Comment se déroule la coopération avec les forces de sécurité et de défense étrangères? Quel est à ce jour le statut de Conings à l'armée?

De nouvelles sanctions internes ont-elles été prises dans le cadre de cette affaire? Pouvons-nous en savoir plus sur les mesures préventives prises contre les 11 autres militaires aux motivations extrémistes?

Des mesures de renforcement de la surveillance et de la sécurité, eu

perdu leur accès à la suite de cette affaire et qui ne figurent pas sur la liste des soldats extrémistes. Combien de militaires se sont-ils vu imposer des mesures? De quelles mesures s'agit-il précisément? Quelles instructions la ministre a-t-elle données?

02.04 Kris Verduyckt (Vooruit): Jürgen Conings n'a malheureusement toujours pas été intercepté.

Quel est l'état de la situation? En quoi la Défense est-elle associée aux recherches? Quelle est la situation sécuritaire? La mesure prise à l'égard d'autres militaires est-elle temporaire? Quel est son objectif? Quel est le statut de M. Conings?

02.05 Christophe Lacroix (PS): Sinds 17 mei is men op zoek naar de extreemrechtse terrorist Jürgen Conings, die bedreigingen geuit heeft ten aanzien van de instellingen en aan het adres van viroloog Marc Van Ranst, en zware wapens gestolen heeft. De dreiging is nog steeds niet afgewend en de Algemene Inspectie en het Comité I onderzoeken de zaak.

Hoe staat het met de zoektocht naar de terrorist? In welke mate wordt de Defensie daarbij betrokken? Hoe verloopt de samenwerking met de buitenlandse veiligheids- en defensiediensten? Wat is het statuut van Conings bij het leger? Werden er nieuwe interne sancties opgelegd? Hoe staat het met de maatregelen die tegen de 11 extremistische mili-

égard à l'accès, l'utilisation et la sortie d'armes et munitions des entrepôts de la Défense sont-elles déjà effectives aujourd'hui? Si oui, pouvons-nous en savoir plus?

Enfin, madame la ministre, vous avez rencontré les syndicats, le 27 mai, afin d'examiner notamment quelles mesures structurelles pouvaient être prises à la suite de cette affaire. Que ressort-il exactement de cette rencontre? Pourriez-vous nous en dire plus sur les réformes que vous comptez justement engager, notamment en collaboration et en concertation avec les syndicats?

02.06 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, ik wil graag polsen naar eventuele nieuwe elementen die bekend zijn geworden sinds de commissievergadering van vorige week.

Kunt u een stand van zaken geven over de zoektocht naar de voortvluchtige militair? Zijn er nieuwe elementen aangaande de lopende onderzoeken? Werden al stappen gezet richting legereenheid en oversten van de voortvluchtige militair en, zo ja, welke? Volgens uw uitleg van vorige week was zijn eenheid op een bepaald moment immers wel op de hoogte van de seining door de ADIV.

Op een vraag van collega Defossé antwoordde u dat Defensie over een intern klachtensysteem beschikt en dat in de afgelopen jaren enkele tientallen klachten zijn ingediend. Er is een zekere mate van follow-up, maar hoe ernstig en aanklappend is die?

Hebt u sinds vorige week nieuwe elementen over de initiatieven om de communicatie en informatiedoorstroming van het OCAD naar Defensie te verbeteren?

Wij hebben uiteraard gelezen dat er al belangrijke interne maatregelen werden getroffen ten aanzien van elf militairen. Verwacht u nog meer directe maatregelen ten aanzien van andere militairen?

02.07 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, ik heb u vorige week in de plenaire vergadering geïnterpelleerd over deze zaak. U hebt toen exact hetzelfde antwoord gegeven als de dag voordien bij het actualiteitsdebat in de commissie. Op een aantal vragen hebt u toen niet geantwoord, vandaar stel ik ze vandaag opnieuw.

Wat is de stand van zaken inzake het onderzoek dat Defensie momenteel voert, in het algemeen, maar ook naar de verantwoordelijkheid binnen Defensie en/of de ADIV?

Hoeveel militairen staan er momenteel op de lijst ter opvolging door de ADIV? Is het aantal gewijzigd ten opzichte van vorige week? Wat is de verhouding inzake Franstaligen en Nederlandstaligen van de gevolgde militairen? Welke concrete graadmeters worden gehanteerd om te bepalen of een militair al dan niet op de ADIV-lijst komt?

Hoeveel militairen kregen de afgelopen dagen of weken al een sanctie opgelegd of zagen hun veiligheidsmachtiging ingetrokken? Zijn de getroffen sancties of maatregelen tijdelijk? Zo ja, hoe lang gelden de maatregelen?

tairgen genomen werden? Werd de veiligheid met betrekking tot de toegang tot wapens al daadwerkelijk verhoogd? Zo ja, kunnen wij daar meer inlichtingen over krijgen? Op 27 mei hebt u met de vakbonden bekeken welke structurele maatregelen er genomen moeten worden. Wat is het resultaat van dat overleg? Hoe staat het met de hervormingen waar u in overleg met de vakbonden werk van zult maken?

02.06 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Où en est le dossier concernant le militaire en fuite? Des démarches ont-elles déjà été entreprises à l'égard de son unité et de ses supérieurs? Comment fonctionne le système interne de plaintes de la Défense? Des dispositions ont-elle déjà été prises pour améliorer la transmission des informations entre l'OCAM et la Défense? Onze militaires ont fait l'objet de mesures. D'autres viendront-ils s'ajouter à cette liste?

02.07 Annick Ponthier (VB): Faute d'avoir obtenu une réponse la semaine dernière, je réitère un certain nombre de questions.

Quel est l'état d'avancement de l'enquête de la Défense, de manière générale, mais aussi de celle relative aux responsabilités au sein de la Défense et du SGRS?

Combien de militaires sont-ils suivis par le SGRS? Leur nombre a-t-il évolué depuis la semaine dernière? Quelle est respectivement la proportion de militaires francophones et néerlandophones suivis? Quels sont les critères précis pour décider d'inscrire un

U kondigde aan strenger en preventief te willen optreden, waarbij u de nadruk legt op screening, in het bijzonder van rekruten. Hoe zal deze screening gebeuren? Welke criteria zult u hierbij hanteren? Hoe wordt dit gecommuniceerd naar de nieuwe rekruten? Is dit niet in strijd met de privacywetgeving? Hoe wordt dat juridisch onderbouwd?

Naar verluidt staan momenteel slechts twee personen in voor de opvolging van de ADIV-lijst. Kunt u dat bevestigen? Acht u dat voldoende?

Welke maatregelen zult u concreet nemen om de begeleiding en opvolging van militairen met een posttraumatische stressstoornis (PTSS) of gelijkaardige symptomen te optimaliseren?

militaire sur la liste du SGRS? Combien de militaires ont-ils été sanctionnés ou ont-ils été privés de leur habilitation de sécurité? S'agit-il d'une mesure temporaire?

La ministre veut surtout miser sur le screening des personnes, en particulier celui des recrues. Comment y sera-t-il procédé? Quel en est le fondement juridique?

Est-il exact que seules deux personnes assurent le suivi de la liste du SGRS? La ministre juge-t-elle ce nombre suffisant?

Comment la ministre entend-elle optimiser l'accompagnement et le suivi des militaires qui souffrent du syndrome de stress post-traumatique (SSPT)?

02.08 Denis Ducarme (MR): Madame la ministre, vous continuez, dans ce dossier, à communiquer un certain nombre d'informations sur la situation. La commission a fixé l'agenda des travaux concernant le rapport à produire à la mi-mai ce matin. Cet après-midi, nous avons les Comités P et R. Ce dossier se poursuit et c'est une bonne chose. Il va reposer sur le travail d'enquête de l'Inspection générale et sur celui du Comité R, et c'est important. Tout cela va nourrir des réformes à produire et des recommandations. Ces enquêtes doivent être organisées sans que quiconque ne projette le moindre doute ou ne formule la moindre remise en question à leur sujet. Je serai le dernier à produire ces doutes. Je pense qu'il est tout de même intéressant de vous entendre sur un aspect.

L'Inspection générale mène une enquête et produira un rapport. Le patron de l'Inspection générale est quelqu'un dont la compétence et l'intégrité sont reconnues assez largement, au-delà des clivages traditionnels. Il n'en demeure pas moins que celui qui est aujourd'hui à la tête de l'Inspection générale est M. Peter Devogelaere. Peter Devogelaere a tout de même été chef de cabinet de vos prédécesseurs. Je ne suis pas suspect pour en parler, vu que je suis MR. Mais je ne veux pas que quiconque projette la moindre ombre à un moment donné sur l'enquête qui va être produite. C'est pour cela que je vous pose la question.

La question est la suivante. M. Peter Devogelaere va mener une enquête sur une période où il était aux côtés des ministres responsables. Je voulais simplement vous entendre sur la garantie que vous pouvez nous apporter que cela n'est pas un problème en termes d'impartialité et d'objectivité. Ceci sera fait maintenant et nous évitera sans doute des questions et des doutes artificiels projetés sur l'enquête une fois que celle-ci arrivera sur les tablettes du Parlement. Je vous remercie.

02.09 Ludivine Dedonder, ministre: Monsieur le président, mesdames et messieurs les députés, comme j'ai eu l'occasion de

02.08 Denis Ducarme (MR): De onderzoeken van de Algemene Inspectie en het Comité I zullen als basis dienen voor hervormingen en aanbevelingen.

Die onderzoeken moeten boven elke verdenking verheven zijn. De competentie en de integriteit van de chef van de Algemene Inspectie worden algemeen erkend, over de partijgrenzen heen. Dat neemt niet weg dat de heer Peter Devogelaere kabinetschef van uw voorgangers was. Aangezien hij een onderzoek zal leiden over een periode waarin hij aan de zijde stond van de verantwoordelijke ministers, verneem ik graag hoe u zult garanderen dat de onpartijdigheid en de objectiviteit niet in het gedrang komen. Zo wil ik voorkomen dat het onderzoek achteraf ter discussie gesteld wordt of dat men twijfel doet rijzen over het onderzoek wanneer dat in het Parlement ter tafel komt.

02.09 Minister Ludivine Dedonder: Er lopen momenteel

vous le communiquer au cours de la réunion de la commission de la Défense du mercredi 26 mai, ainsi qu'en séance plénière du 27 mai, plusieurs enquêtes se poursuivent concernant le cas de Jürgen Conings. Pour la fin du mois de juin, je devrais être en possession de l'ensemble des rapports. C'est ce qui explique peut-être pourquoi, entre le mercredi et le jeudi, j'ai répété le même propos.

Dans ce contexte, vous comprendrez aisément que je doive attendre le résultat des enquêtes de l'Inspection générale de la Défense et du Comité R pour vous répondre plus précisément au sujet des problèmes qui seront identifiés et des mesures correctrices que je compte prendre. Dès lors, je n'ai pas beaucoup de nouvelles informations à vous communiquer, mais je tâcherai – comme toujours – de répondre le plus précisément possible à vos questions sur la base des informations actuellement à ma disposition.

En ce qui concerne le vol d'armes, je vous informe de certains aspects de la procédure qui auraient dû être respectés. Ainsi, chaque distribution d'armes doit être systématiquement enregistrée. Les armes sont numériquement contrôlées chaque semaine, voire quotidiennement, en manœuvre ou en opération. La distribution de munitions est toujours liée à une activité spécifique, connue et approuvée. Les munitions ne peuvent être enlevées que pour cette activité et uniquement par le personnel mandaté à cet effet. À la fin de l'activité, toutes les munitions restantes doivent être rentrées.

Il est interdit aux militaires de détenir, de porter ou d'employer, en dehors du service, de l'armement faisant partie de l'équipement réglementaire utilisé au sein de la Défense. Chaque disparition d'arme doit être classée comme incident de sécurité à caractère pénal. Le mépris des règles applicables au port d'armes ou à leur détention en dehors du service constitue une infraction passible de poursuites pénales. Pour les militaires en service, une telle action peut aussi déboucher sur une sanction disciplinaire.

S'agissant des mesures préventives prises, je vous confirme ce que j'ai annoncé, jeudi dernier, en réponse aux questions d'actualité posées en séance plénière.

La Défense a, jusqu'à présent, pris des mesures conservatoires et temporaires qui - je tiens à le préciser - ne sont pas des mesures disciplinaires, à l'encontre de douze personnes, dont M. Conings.

Ces mesures consistent notamment en une interdiction d'accès aux armes ou à de l'information classifiée.

Bijkomende maatregelen zullen eventueel genomen worden tegen de twaalf militairen of anderen, afhankelijk van de evolutie van de analyseonderzoeken die aan de ADIV werden gevraagd.

Jürgen Conings is onwettig afwezig sinds 19 mei. Zijn wedde is sindsdien niet meer betaald. De procedure van een definitieve ambtsontheffing werd opgestart.

Wat de vragen over de ADIV betreft, was de vete tussen burgers en militairen één van de redenen waarom in 2020 een nieuwe structuur geïmplementeerd werd. Het vroegere Directoraat CI bestaat niet meer. Op 18 september werd luitenant-generaal vlieger

verschillende onderzoeken naar Jürgen Conings. Tegen het einde van deze maand zou ik de rapporten moeten hebben. Ik moet het resultaat van de onderzoeken van de Algemene Inspectie Defensie en van het Comité I afwachten voordat ik u een preciezer antwoord kan geven.

Dit zijn de procedures die gevolgd hadden moeten worden om de diefstal van wapens te voorkomen. Elke verdeling van wapens moet geregistreerd worden. De wapens worden wekelijks geteld, op manoeuvre of tijdens een operatie zelfs dagelijks. De verdeling van munitie is altijd gelinkt aan een specifieke, bekende en goedgekeurde activiteit. Wapens kunnen alleen voor dat doel en enkel door het daartoe gemachtigde personeel afgehaald worden.

Het is militairen verboden om de reglementaire wapenuitrusting bij zich te houden, te dragen of te gebruiken als ze geen dienst hebben. Elke verdwijning van een wapen moet als veiligheidsincident met een vermoedelijk strafrechtelijk aspect geregistreerd worden. Voor militairen in actieve dienst kan een schending van die regels ook tot een tuchtstraf leiden.

Defensie heeft bewarende en tijdelijke maatregelen – die geen tuchtmaatregelen zijn – genomen tegen twaalf personen, waaronder een verbod op de toegang tot wapens of tot als geheim geclassificeerde informatie.

Des mesures supplémentaires sont envisageables. Cela dépendra de l'analyse qui a été demandée au SGRS.

Jürgen Conings s'est illégalement absenté depuis le 19 mai. Son salaire n'est plus versé depuis cette date. La procédure de retrait définitif d'emploi a été lancée.

La brouille entre civils et militaires

Van De Voorde opgevolgd door generaal-majoor Boucké.

Er is een structurele uitwisseling van informatie tussen de ADIV en de VSSE, vooral over wat het memorandum dat thematische of geografische vergaderingen tussen deskundigen van de twee diensten voorschrijft en over het Nationaal Strategisch Inlichtingenplan dat voorziet in een versterkte samenwerking op een aantal gebieden.

Een ander structureel informatiekanal waarbij de ADIV betrokken is, is het Actieplan Radicalisme, dat door het OCAD wordt gecoördineerd. Dit Plan R voorziet in informatie-uitwisseling op plaatselijk niveau in de lokale taskforces, en op federaal niveau in de nationale taskforce en in thematische werkgroepen.

Het gezamenlijke platform VSSE-ADIV inzake terrorismebestrijding, dat in de kantoren van de VSSE gevestigd is, bevat gedetacheerd ADIV-personeel.

Ik kom tot de inschrijving van Jürgen Conings op de OCAD-lijst. Volgens generaal Boucké heeft hij vanuit zijn functie geen toegang tot de databank van OCAD. De informatie dat Conings op de OCAD-lijst staat, is niet tot bij hem geraakt via de interne informatiestroom. Een samenvatting van de operaties wordt natuurlijk op gezette tijden aan generaal Boucké voorgelegd.

Maandelijks wordt mij een overzicht van de verrichtingen voorgelegd. Wekelijks vindt, naast de dagelijkse contacten, een werkvergadering plaats tussen het hoofd van de ADIV en mijn kabinet. Tijdens deze vergaderingen is deze informatie nooit doorgestroomd.

Ik bevestig het chronisch personeelstekort bij de ADIV. Die vaststelling werd ook sinds een paar jaren door het Comité I bevestigd. In een zeer recente communicatie van de chef Defensie wordt een oproep gedaan om de ADIV op korte termijn te versterken met 81 militairen. Het is wel te verstaan dat het hier om interne verschuivingen gaat en dat deze maatregel geen structurele oplossing is voor het acute personeelstekort binnen Defensie.

J'aurai certainement l'occasion de revenir sur cette question dans les prochaines semaines, sur la base des rapports qui m'auront entre-temps été communiqués.

au sein du SGRS a été l'une des causes de la mise en place d'une nouvelle structure en 2020.

Un échange structurel fonctionne entre le SGRS et la Sûreté de l'État (VSSE), surtout par rapport au memorandum et au Plan stratégique national du renseignement (PSNR). Le Plan d'action radicalisme est un autre canal d'information structurel auquel le SGRS est associé. Il est coordonné par l'OCAM. Ce Plan R prévoit des échanges d'information au niveau des *task forces* locales et, à l'échelon fédéral, au sein de la *Task force* nationale et des groupes de travail thématiques.

La plate-forme commune VSSE-SGRS pour la lutte contre le terrorisme, qui siège dans les bureaux de la VSSE, comprend du personnel détaché du SGRS.

Le général Boucké n'a pas accès, en vertu de sa fonction, à la base de données de l'OCAM. Il n'a pas non plus été informé que M. Conings figurait sur la liste de l'OCAM par le biais du flux d'information interne. Bien entendu, un résumé des opérations est soumis au général Boucké à intervalles réguliers.

Un aperçu des opérations m'est soumis mensuellement. Outre les contacts quotidiens, une réunion de travail a lieu chaque semaine entre le chef du SGRS et mon cabinet. Ces informations n'ont jamais été transmises lors de ces réunions.

Je confirme la pénurie chronique de personnel au SGRS, que le Comité signale déjà depuis quelques années. Le SGRS sera renforcé par 81 militaires à court terme, mais il s'agit de transferts internes. Ils ne constituent pas une solution à la pénurie de personnel.

Ik kom binnenkort op die vraag terug op basis van de gepubliceerde rapporten.

La désignation de l'inspecteur général pour effectuer l'enquête interne à la Défense a été faite conformément à l'arrêté royal du 2 décembre 2018 déterminant la structure générale du ministère de la Défense et fixant les attributions de certaines autorités.

Il y est prévu que l'inspecteur général examine à la demande de la ministre ou du CHOD toute situation, qui peut mener à des recommandations dans le domaine du fonctionnement des services et du fonctionnement transversal des services des forces armées, ou qu'il examine des mesures à prendre ou des procédures à entamer vis-à-vis des personnes.

L'inspecteur général a donc été désigné pour cette enquête en tant qu'organe réglementairement compétent. Le fait que le général-major Devogelaere soit à sa tête n'enlève rien aux prérogatives de l'Inspection générale et aux pouvoirs d'inspection qui doivent lui permettre de rassembler les informations nécessaires à l'enquête.

Ten slotte blijft Defensie betrokken bij de zoektocht in ondersteuning van de politie en op vraag van het federaal parket met een peloton *quick reaction force*, een UAS-team op het terrein en elementen in stand-by, zoals een interventiebataljon van ongeveer driehonderd militairen, speurhonden, een ander UAS-team en een NH90-helikopter.

Het OCAD is de instantie die het risiconiveau beoordeelt. Wat Conings betreft, is het niveau beoordeeld op 4, zeer ernstig.

J'ai effectivement rencontré le 27 mai, les représentants syndicaux avec l'objectif de les associer à des groupes de travail avec l'état-major concernant les mesures qui pourraient être prises pour prévenir ce type d'incident. Il s'agit particulièrement de groupes de travail concernant le règlement disciplinaire, le *screening* et l'amélioration du suivi psychosocial.

C'est ce que je peux vous dire aujourd'hui au stade actuel des enquêtes. Je ne doute pas que nous aurons l'occasion, au cours des prochaines semaines, de revenir sur ce sujet.

De aanstelling van de inspecteur-generaal voor het intern onderzoek bij Defensie is verlopen in overeenstemming met het koninklijk besluit van 2 december 2018 tot bepaling van de algemene structuur van het Ministerie van Landsverdediging en tot vaststelling van de bevoegdheden van bepaalde autoriteiten

Het besluit bepaalt dat de inspecteur-generaal op vraag van de minister of van de chef Defensie iedere situatie onderzoekt die aanleiding kan geven tot aanbevelingen op het vlak van de werking van de diensten en de transversale werking van de diensten van de Krijgsmacht en de te treffen maatregelen of op te starten procedures ten aanzien van personen.

Dat generaal-majoor Devogelaere aan het hoofd staat, doet niets af aan de prerogatieven van de Algemene Inspectie en dier bevoegdheden, die het mogelijk maken om de nodige informatie te verzamelen.

La Défense participe aux recherches: un peloton de la force de réaction rapide et une équipe UAS ont été déployés. Un bataillon d'environ 300 militaires, des chiens pisteurs, une autre équipe UAS et un hélicoptère NH90 sont prêts à intervenir.

L'OCAM a fixé à 4, c'est-à-dire très grave, le niveau de la menace pour J. Conings.

Op 27 mei heb ik de vakbonden ontmoet om hen te laten deelnemen aan de vergaderingen van de werkgroepen over het tuchtreglement, de screening en de psychosociale begeleiding.

02.10 **Guillaume Defossé** (Ecolo-Groen): Madame la ministre,

02.10 **Guillaume Defossé** (Ecolo-

concernant la cavale de Conings, je vous remercie pour le partage de ces nouveaux éléments, même si nous n'en avons pas appris beaucoup plus que la semaine dernière. C'est normal et nous n'en attendions pas davantage. On sait que vous aurez le premier rapport dans quinze jours et le second dans trente jours.

Il était nécessaire cependant de vous entendre faire le point, même s'il n'est qu'intermédiaire. Plus les heures passent et plus nous nous inquiétons de ce que cet homme est capable de faire, lui et ses potentiels complices des milieux d'extrême droite dans lesquels il navigue. On ne peut qu'espérer qu'il ne fera aucune victime.

Je souligne l'offre que vous avez lancée pour renflouer le SGRS. C'était important et utile. Ce n'est qu'un glissement et cela ne renforce pas globalement. Vu l'urgence, je vous remercie pour cela.

Concernant l'absence de respect des procédures relatives à l'accès aux armes, je l'ai dit, je pense que les règles existent bien. Vous l'avez rappelé et tous ceux qui m'ont alimenté pour cette question me l'ont dit: ces règles existent. Seul subsiste un problème quant à leur application.

Elle est manifestement sujette à un fort relâchement. Il va falloir resserrer les boulons si on veut éviter d'autres événements comme celui qui occupe nos forces de l'ordre depuis quinze jours ou de plus petits événements qui ne sont pas forcément liés au terrorisme, mais à des faits de vols et de violences "classiques". Le rapport interne va peut-être pouvoir identifier quelques pistes, mais il devrait en tout cas y avoir un renforcement de l'application des procédures parce que l'affaire Conings ne semble pas servir d'électrochoc. On me dit que les infractions au règlement sont apparemment encore quotidiennes et ce, même depuis la cavale de Conings. Nous comptons donc sur vous pour remettre de l'ordre dans tout cela et nous vous soutiendrons pour ce faire.

02.11 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord.

Ik blijf sommige zaken onduidelijk vinden. Zowel vanuit de vakbonden als vanuit Defensie komen er signalen dat er streng wordt opgetreden tegenover mensen die bepaalde groepen hebben geliket of bepaalde dingen hebben gedaan. U hebt vorige week gezegd dat de militaire inlichtingendienst de militairen gescreend heeft die lid waren van de Facebookgroep "Ik steun Jürgen Conings", die bijna 50.000 volgers had en uiteindelijk offline is gehaald door Facebook zelf. U zei toen dat zoiets een inbreuk was op het sociale mediagedrag van militairen. Dat is misschien wel mogelijk, ik kan me dat wel indenken. Ik heb toen gevraagd over hoeveel mensen het precies ging. Hoeveel van die 50.000 volgers waren militairen? Als er wordt gescreend, neem ik aan dat men weet wie er wel en wie er niet lid van was. Wat is er met die informatie gebeurd?

Zoals ik al zei, vangen de vakbonden signalen op van personen die zich ongemakkelijk of geïsoleerd voelen maar nu meldt u dat het om slechts 11 personen gaat plus Jürgen Conings zelf en dat het gaat om conservatoire en preventieve maatregelen en niet om disciplinaire maatregelen rond wapens en veiligheidsmachtigingen en operaties. Het zou dus slechts beperkt zijn tot die groep? Ik vind dat vreemd

Groen): Ik dank u voor de informatie over de vlucht van de heer Conings en kijk uit naar het eerste verslag over twee weken en het tweede over een maand.

Het was nodig dat u ons hierover een stand van zaken schetste, want we maken ons zorgen over de daden waartoe dit individu in staat is en over zijn eventuele medeplichtigen uit extreemrechtse kringen. We hopen dat hij geen slachtoffers zal maken.

Uw aanbod om de ADIV te versterken is belangrijk.

Wat de eerbiediging van de procedures voor de toegang tot wapens betreft, bestaan er regels. Om nieuwe incidenten te voorkomen zullen we ervoor moeten zorgen dat die regels toegepast worden. In het intern rapport zullen er ongetwijfeld aanbevelingen gedaan worden, maar we moeten strenger zijn wat de toepassing van de procedures betreft want er zouden nog steeds inbreuken op het reglement gepleegd worden! Wij rekenen op u om orde op zaken te stellen.

02.11 Theo Francken (N-VA): Combien de militaires figuraient-ils parmi les 50 000 suiveurs du groupe Facebook, entre-temps fermé, qui soutenait Jürgen Conings? Quels sont les résultats du filtrage de ces militaires effectué par le service de renseignement militaire?

omdat ik zelf andere informatie te horen krijg. Er is onderzoek gevoerd naar de militairen die de Facebookgroep "Ik steun Jürgen Conings" hebben gelijkt. Om hoeveel mensen gaat het en welke sancties zullen ze opgelegd krijgen? Het is heel moeilijk om daar de hand te kunnen op leggen. Toch is het belangrijk om daar transparantie over te verschaffen.

02.12 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, ik begrijp dat u niet alle informatie kunt geven. Die is nog relatief beperkt, omdat de situatie nog niet onder controle is. Ik hoop ook dat u begrijpt dat dit, zolang de man niet gevat is, en zolang niemand weet wat zijn plannen zijn, een onaangename situatie is en dat we ons daar vragen over blijven stellen.

Ik vind het goed te horen dat u bent begonnen met zijn ambts-ontheffing. Dat lijkt me ook niet meer dan logisch, ook dat er geen loon meer wordt uitbetaald.

Tot slot, wat de ADIV betreft, is het triest om te horen dat de interne vetes daar vandaag nog voor problemen zorgen. Ik hoor ook dat u zegt dat de dienst CI daar niet meer bestaat. Ik laat mij vertellen dat dat niet heel logisch is voor een veiligheidsdienst. Daarop wil ik later zeker terugkomen.

Ik denk immers dat het wel nuttig zou kunnen zijn om, nadat we die dienst ook hebben gehoord in de hoorzitting, beter te kunnen inschatten of het logisch is dat de generaal-majoor Boucké niet op de hoogte was van deze informatie. Daarover durf ik vandaag geen uitspraak te doen.

Natuurlijk vind ik het een vreemde vaststelling. Enerzijds lijkt het me dat men best over veel informatie beschikt om leiding te kunnen geven. Anderzijds zijn er de afgelopen tijd ook wel wat alarmsignalen geweest van experts die waarschuwden voor de infiltratie in veiligheidsdiensten door extreemrechts.

Het is dus niet helemaal onlogisch dat een verantwoordelijke weet wat er speelt, om vervolgens leiding te kunnen geven. Daar wil ik later dus zeker nog op terugkomen. Er blijven wat mij betreft immers nog heel wat vragen overeind.

02.13 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, je remercie la ministre pour ses réponses. Elles sont prudentes mais c'est normal puisqu'il y a des enquêtes en cours. Malgré les enquêtes, la ministre a pris une série de mesures en concertation avec le Chod pour faire en sorte que la situation soit maîtrisée dans son département à court terme. La ministre devra également prendre des mesures à moyen et long termes.

Je suis parfois étonné des questions que j'entends ici, notamment s'agissant des personnes qui font l'objet d'une surveillance accrue par le SGRS. On en vient même à demander l'origine linguistique de ces personnes, comme s'il y avait une volonté dans le chef du SGRS de classer la dangerosité des personnes en fonction de la langue qu'elles parlent. Où va-t-on s'arrêter? Je sais que c'est une obsession du Vlaams Belang. Quand on entend son président, Tom Van Grieken, un bon citoyen est un citoyen chrétien, flamand et blanc! Ici, on est à la Défense nationale, on n'est pas au Vlaams Belang!

02.12 Kris Verduyckt (Vooruit): Je comprends que la ministre ne puisse pas divulguer toutes les informations. Le lancement de la procédure de retrait d'emploi et la suspension du paiement du salaire de l'intéressé constituent de bonnes initiatives. Je regrette que les problèmes actuels soient la conséquence d'inimitiés au sein du SGRS. À ce stade, trop de questions demeurent sans réponse pour pouvoir tirer des conclusions.

02.13 Christophe Lacroix (PS): Gezien de omstandigheden moet de minister wel voorzichtige antwoorden geven. Niettegenstaande de onderzoeken heeft ze maatregelen genomen om de situatie in haar departement onder controle te krijgen. Ze zal later nog maatregelen op middellange en lange termijn moeten nemen.

Ik sta te kijken van de vragen die gesteld worden over de personen die in de gaten gehouden worden door de ADIV, onder meer over hun taalaanhangen! Zou de ADIV gevaarlijke personen rang-

C'est toute la différence!

On apprend néanmoins toute une série de faits nouveaux en dehors de l'enquête. Pas plus tard qu'hier, on a appris que Jürgen Conings avait été membre du Vlaams Belang en 2020, à l'époque où il a montré ses signes de radicalisation extrême. Avant de disparaître dans la nature, il n'a pas renouvelé sa cotisation.

J'ai beaucoup entendu parler de responsabilité politique. La responsabilité politique aujourd'hui est avant tout dans le chef du Vlaams Belang et dans le chef de son président. Si une démission doit avoir lieu aujourd'hui, c'est celle de Tom Van Grieken.

02.14 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord.

Ik ga zeker niet repliceren op het intentieproces dat hier gevoerd wordt door een collega van de PS. Ik zou niet willen weten wat ex-leden of huidige leden van de PS allemaal op hun kerfstok hebben, collega Lacroix. Dat zou ons veel te ver leiden en onze tijd is beperkt.

Mevrouw de minister, er resten nog heel wat onbeantwoorde vragen. Ik heb nochtans heel concrete vragen gesteld. De gevolgde procedures inzake wapenbeheer en dergelijke roepen toch nog vragen op. Hopelijk zullen wij tijdens de gedachtewisseling op 16 juni antwoorden krijgen. Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag over de graadmeters die worden gehanteerd door ADIV. Wanneer komt iemand effectief op de lijst ter opvolging? Die vraag hebt u niet concreet beantwoord.

U hebt wel geantwoord op de vragen over informatiedoorstroming. U hebt onder andere meegegeven dat er op verschillende momenten structurele uitwisselingen zijn van informatie tussen ADIV, de Veiligheid van de Staat en OCAD, die laatste wat het radicaliseringsplan betreft. Ik kan alleen maar zeggen dat er veel is misgelopen tijdens die structurele uitwisseling, als wij zien dat generaal Boucké geen enkel zicht heeft op wie er op die OCAD-lijst staat en er ook niet over werd geïnformeerd.

U hebt het personeelsgebrek bij ADIV bevestigd, uiteraard. Er is op dit moment alleen maar sprake van een interne personeelsverschuiving. Dat is natuurlijk geen oplossing op lange termijn. Ik hoop dat dit in de toekomst wel structureel wordt.

Op de vraag over de screening van de rekruten hebt u ook niet geantwoord. Hoe zult u dat aanpakken? Hoe is dat juridisch onderbouwd? Hoe zit het daar met betrekking tot eventuele privacywetgeving?

De laatste vraag hebt u ook niet beantwoord. Hoe zult u de opvolging en de begeleiding van militairen die kampen met PTSS of gelijkaardige symptomen te optimaliseren?

Dat zijn allemaal vragen die open blijven. Ik betreur dat.

02.15 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, je souhaite réagir puisque j'ai été interpellé, mais je serai bref.

schikken op grond van hun taal? Dat mag dan een obsessie van Vlaams Belang zijn, maar hier gaat het over Defensie, niet Vlaams Belang.

We hebben evenwel vernomen dat Jürgen Conings lid van Vlaams Belang was in 2020, de periode waarin hij radicaliseerde. Die partij draagt verantwoordelijkheid en als er iemand moet opstappen, is het wel de voorzitter van die partij!

02.14 Annick Ponthier (VB): Nous n'avons obtenu aucune précision sur les procédures relatives à la gestion des armes ni sur les indicateurs utilisés par le SGRS pour déterminer si une personne doit être suivie ou non. Il est clair que l'échange structurel d'informations entre les services n'a pas conduit au résultat escompté puisque le général Boucké n'était pas au courant de la situation.

J'espère qu'une solution structurelle sera trouvée afin de pallier le manque de personnel au sein du SGRS.

Comment le filtrage des recrues sera-t-il géré? Qu'en est-il de la législation sur la protection de la vie privée? Comment l'encadrement des militaires atteints du SSPT sera-t-il amélioré?

02.15 Christophe Lacroix (PS): Wij kennen mevrouw Ponthier als

Je ne peux pas laisser passer l'amalgame. Ici, Mme Ponthier est une membre de cette commission qui fait son travail. Je pense qu'elle est un élément modéré du Vlaams Belang. Cela étant dit, là, elle est indécente! Elle est indécente quand elle compare un terroriste d'extrême droite qui a appartenu au Vlaams Belang en 2020 avec certains méfaits qui auraient pu être commis par certains membres du Parti Socialiste. Qu'elle me trouve un seul homme, ou une seule femme, au Parti Socialiste, qui a un jour volé des armes, menacé des virologues, menacé l'État, menacé les institutions! Alors, nous en reparlerons à ce moment-là!

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Samengevoegde vragen van

- Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De aanstelling van de directeur van het WHI" (55017158C)

- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De aanstelling van de directeur-generaal van het WHI, de heer Michel Jaupart" (55017720C)

03 Questions jointes de

- Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La désignation du directeur du WHI" (55017158C)

- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La désignation du directeur général du WHI, M. Michel Jaupart" (55017720C)

03.01 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de minister, ik wil u graag interpelleren over de beslissing van de ministerraad van 30 april 2021 om de heer Michel Jaupart te benoemen tot directeur van het WHI. Die aanstelling is niet zonder de nodige controverse, zeker gezien het eerdere problematische parcours van het WHI onder de leiding van de heer Jaupart. Eén boodschap is voor iedereen bij de aanvatting van de nieuwe bestuursperiode duidelijk: het WHI moet moderniseren en professionaliseren, indien het relevant wil blijven en ons militair erfgoed beschermen.

Welke voorwaarden werden er aan de heer Jaupart gesteld bij de verlenging van zijn contract? Waarin verschillen zijn nieuw contract en opdracht van de vorige?

Welke concrete ijkpunten gaf u aan uw directeur voor de komende vier jaar mee? Welke doelstellingen of realisaties verwacht u dat hij zal verwezenlijken? Werden die opgenomen in het contract?

Dient de heer Jaupart voor de komende jaren met een nieuw beleidsplan te komen voor het WHI, of komt zijn aanstelling zonder concrete verplichtingen en is het louter een voortzetting?

Zult u inzetten op een nauwere opvolging van het WHI, gelet op de aanhoudende problemen van de instelling? Hoe zal de opvolging concreet vorm krijgen?

De heer Jaupart maakte aanzienlijk wat vijanden in de organisatie tijdens zijn eerste bestuursperiode. Ziet u het als uw taak om daarbij op te treden als verzoener, of laat u dat over aan de directeur zelf?

03.02 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, de inleiding is geschetst. De beslissing om de heer Jaupart te benoemen tot directeur van het War Heritage Institute, is op zijn minst

een gematigd VB-lid, maar dat zij een extreemrechtse terrorist die in 2020 lid was van het Vlaams Belang vergelijkt met leden of ex-leden van de PS die mogelijk misstappen hebben begaan, is absoluut onbetamelijk. Laatstgenoemden hebben nooit wapens gestolen of virologen of de Staat bedreigd!

03.01 Theo Francken (N-VA): Compte tenu du parcours houleux de M. Michel Jaupart au sein du War Heritage Institute (WHI), la décision du Conseil des ministres de le nommer directeur du WHI est controversable.

Quelles sont les conditions associées à cette nomination? Quelle est la différence entre l'ancien et le nouveau contrat? Le contrat fixe-t-il des objectifs spécifiques? M. Jaupart devra-t-il rédiger un nouveau plan politique? La ministre suivra-t-elle étroitement le fonctionnement du WHI? M. Jaupart s'est déjà fait quantité d'ennemis. La ministre fera-t-elle office de conciliatrice?

03.02 Annick Ponthier (VB): M. Jaupart a déjà été mis en cause à plusieurs reprises pour

controversieel, gezien zijn parcours binnen en buiten de organisatie. Hij kwam in het verleden ook in opspraak door anti-Vlaamse commentaren op sociale media, terwijl u toch vaak pleegt te zeggen dat het WHI een overkoepelende, federale instelling is, die ook de Vlamingen moet vertegenwoordigen, zoals alle burgers van dit land en alle mensen die betrokken zijn bij het bewaren van ons militair cultureel erfgoed. Ik heb een aantal vragen bij die beslissing.

Wat de nieuwe bestuurstermijn van de heer Jaupart betreft, werden er in zijn contract nieuwe voorwaarden opgenomen? Zo ja, welke? Waarin verschillen die dan met het vorige contract van directeur-generaal ad interim?

Welke doelstellingen inzake het algemeen beleid van het WHI werden er de directeur-generaal opgelegd en volgens welk tijdsplan? Werden er ook interne en externe controlemechanismen opgenomen in het nieuwe contract om de realisatie van de doelstellingen op te volgen?

Mocht er op het vlak van het beheer van de WHI en de samenwerking met de raad van bestuur worden opgemerkt dat de heer Jaupart tekortschiet, zijn er dan mogelijkheden om de samenwerking op te schorten? Zo ja, op welke voorwaarden en binnen welke termijn kan dat dan gebeuren?

Is er ook een nieuw beleidsplan voor de hervormingen van het WHI opgesteld of betekent zijn aanstelling een voortzetting van het vorige, toch wel gefaalde beleid?

Hoe zit het met de relatie tussen de directeur-generaal en de raad van bestuur? Die relatie was in het verleden ernstig verstoord, zoals wij konden lezen in de verslagen. Hoe ziet u dat in de toekomst?

Mijn laatste vraag heb ik daarnet al bij de regeling van de werkzaamheden gesteld, maar ik herhaal die voor de goede orde. Kunnen wij de meest recente rapporten en brieven in verband met het financieel beheer bij het WHI ter inzage verkrijgen? Zo ja, wanneer?

03.03 Minister **Ludivine Dedonder**: De aanstelling van de directeur-generaal van het War Heritage Institute werd uitgevoerd in overeenstemming met het koninklijk besluit van 16 november 2006 met betrekking tot de aanduiding en de uitoefening van management- en staffuncties in sommige instellingen van openbaar nut. Daarin wordt beschreven waaraan een kandidaat moet voldoen om geselecteerd en benoemd te worden. De heer Jaupart kwam als een van de twee laureaten uit de selectie, die onafhankelijk door Selor werd uitgevoerd, en mag worden geacht over de nodige kwaliteiten te beschikken om het War Heritage Institute op een degelijke manier te leiden.

De doelstellingen vloeien voort uit mijn politieke oriëntatienota en uit de opdrachten die krachtens wettelijke en reglementaire bepalingen aan het War Heritage Institute werden toevertrouwd. Zij worden uitgewerkt in een strategisch plan van de instelling en in een beheerscontract. Aan de doelstellingen worden meetbare indicatoren verbonden, die op geregelde tijdstippen zullen worden opgevolgd, zowel door mijzelf als door de regeringscommissarissen en de raad van bestuur. De verwezenlijking van de doelstellingen vastgelegd in die documenten, en de wijze waarop zij al dan niet werden behaald,

plusieurs déclarations anti-flamandes. Le WHI est une institution fédérale qui doit également représenter les Flamands.

Des conditions sont-elles associées au nouveau mandat de M. Jaupart? Quels sont les objectifs mentionnés dans son contrat? Un mécanisme de contrôle extérieur sera-t-il mis en place? Si M. Jaupart ne devait pas être à la hauteur de sa tâche, la collaboration pourra-t-elle être suspendue? Un nouveau plan politique sera-t-il présenté ou la nomination de M. Jaupart marque-t-elle la poursuite de la même politique pourtant inefficace? Comment rétablir une relation de confiance entre le directeur et le conseil d'administration du WHI? Serait-il possible de consulter les derniers rapports et courriers relatifs à la gestion financière du WHI?

03.03 **Ludivine Dedonder**, ministre: M. Michel Jaupart était l'un des deux lauréats de la procédure de sélection indépendante du Selor. Nous pouvons donc présumer qu'il possède les qualités requises pour diriger le WHI.

Les objectifs du WHI seront déterminés dans un plan stratégique et un contrat de gestion. Des indicateurs mesurables y seront liés et feront l'objet d'un suivi régulier par les commissaires du gouvernement, le conseil d'administration et moi-même. La réalisation des objectifs fera partie de l'évaluation annuelle du directeur général.

zullen deel uitmaken van de jaarlijkse evaluatie van de directeur-generaal.

De eerste bestuursperiode ad interim van de heer Jaupart stond vooral in het licht van de fusie van vier aparte entiteiten en de ermee gepaard gaande uitdaging om personeelsleden met verschillende werkachtergronden te laten samenwerken.

03.04 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de minister, u verklaart dat een dergelijke aanstelling verplicht wordt opgevolgd door regeringscommissarissen. In vertrouwelijke rapporten, waarvan er eentje is gelekt, met name dat van een regeringscommissaris voor 2019, wordt evenwel gesproken van ernstige wantoestanden. Ik citeer: "jarenlange verwaarlozing, sterk verwaarloosde infrastructuur, management dat excessief gericht is op externe representatie, gebrek aan managementcapaciteiten, gebrek aan uniformiteit en coherentie ten aanzien van het personeel, talloze klachten over ongelijke behandeling en een bewust georganiseerd gebrek aan interne communicatie". Zo luidt de conclusie van een regeringscommissaris, voor u de betrokkene opnieuw benoemt.

Mevrouw de minister, u ontvangt zo'n rapport. U ontvangt een vernietigend rapport van het Rekenhof. U krijgt een vernietigend rapport en evaluatie over het humanresourcesbeleid. Niettemin beslist de regering om de man tot aan zijn pensioen de topfunctie bij het WHI te geven. Ik begrijp dat niet. Dat is geen zaak van goed bestuur. Dan heb ik het nog iet over het feit dat de betrokkene het ook nog eens heel leuk vindt Vlamingen en Vlaams-nationalisten onder de trein te gooien. Net na de verkiezingsuitslag in 2019 vond hij dat grappig op zijn sociale media. Er is zelfs een klacht ingediend bij Unia.

U moet zich inbeelden dat een federaal topambtenaar iets dergelijks zou verklaren over een Marokkaan, een Congolees of over iemand van uw partij, de PS. Zo'n ambtenaar zou nooit worden benoemd. Daar zou geen sprake van zijn en waarschijnlijk terecht.

Er loopt over de betrokkene ook een klacht bij Unia wegens racisme en discriminatie, maar hij wordt toch benoemd. Het waren immers maar de Vlaams-nationalisten die hij viseerde. Dat is heel vreemd. Ik kan mij niet vinden in die benoeming. Ik ben van mening dat er andere opties waren. De procedure kent een voorgeschiedenis; ik zou ze gewoon opnieuw zijn opgestart in plaats van tot een benoeming over te gaan. Ik betreur de werkwijze.

Wij zullen de zaak nu volgen. Ik zal ook de verslagen en rapporten van de regeringscommissarissen opvragen. Indien ze immers opnieuw zo vernietigend zijn, zult u, naar ik aanneem, toch conclusies moeten trekken.

03.05 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, dank u voor uw korte antwoord. Het beheer van het militair cultureel erfgoed is zeer belangrijk. Ik meen dat wij het daar allemaal over eens zijn in onze commissie.

Een directeur-generaal die op de sociale media meteen alle Vlamingen omschrijft als zogenaamde bruinhemden, is mijns inziens geen persoon die een dergelijke voorbeeldfunctie mag bekleden. Ik

La première période de gestion par le directeur ad interim, M. Jaupart, était principalement axée sur la fusion de quatre unités distinctes et le défi qui en découle, à savoir, faire collaborer des membres du personnel issus de milieux de travail différents.

03.04 Theo Francken (N-VA): Il était question dans un rapport établi en 2019 par un commissaire du gouvernement et qui a été divulgué, de situations inacceptables telles que de la négligence, une gestion trop axée sur la représentation externe, des lacunes en termes de capacité de gestion et de communication interne. En dépit de tous ces rapports dévastateurs, l'intéressé est malgré tout nommé. À cela s'ajoute encore le fait qu'il trouve amusant de "lyncher" les Flamands et les nationalistes flamands dans les médias sociaux. Une plainte a même été déposée auprès d'Unia à ce sujet. Un haut fonctionnaire fédéral qui s'exprimerait de la sorte au sujet d'un Marocain, d'un Congolais ou d'un membre du PS n'aurait aucune chance d'être nommé.

Il aurait mieux valu redémarrer la procédure de sélection. J'espère que la ministre tirera ses conclusions si les rapports des commissaires du gouvernement devaient de nouveau se révéler dévastateurs.

03.05 Annick Ponthier (VB): Je déplore que la ministre ait ignoré tous les signaux et avertissements. Un homme qui décrit tous les Flamands comme des "chemises brunes" n'est certainement pas la personne adéquate pour assumer une fonction d'exemple

betreur daarom ten eerste dat u alle waarschuwingen en alle signalen die u ter zake hebt gekregen, hebt genegeerd en hem toch hebt benoemd als directeur-generaal van een zeer belangrijk instituut dat de herinnering aan ons militair erfgoed wil eren. Normaal is de directeur-generaal iemand die er een erezaak van poogt te maken het verleden inzake de Tweede Wereldoorlog naar waarde te eren. Ik meen dat er een zeer dik haar in de boter zit op dat vlak.

Wij zullen de inhoud van het strategisch plan en het beheercontract, die u hier aanhaalt, zeker opvolgen in detail. Wij hopen dat wij dat zullen kunnen doen via de verslagen van de raad van bestuur. Daarin kwamen in het verleden bepaalde elementen naar voren.

Wij hebben het raden naar wat de meetbare indicatoren zullen inhouden waarmee u hem of de werking van het WHI wilt opvolgen. Op basis van wat? Wat zijn daar de graadmeters? Wij zullen dat zeker opvolgen.

Het wanbeheer op het vlak van het personeelsbeleid en de financiën – wij hebben de brieven van de staatssecretaris van Begroting kunnen inkijken – belooft natuurlijk weinig goeds voor de toekomst. Ik vind dat het hele dossier ruikt naar willekeur, zeker wat de benoeming van de persoon in kwestie betreft. Het tart alle verbeelding dat u erachter blijft staan.

Het is duidelijk dat hier andere belangen spelen. Wij komen hier dus zeker nog op terug in de toekomst.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 Questions jointes de

- Christophe Lacroix à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La cyberattaque contre Belnet" (55017451C)
- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La cyberattaque contre Belnet et la composante Cyber de la Défense" (55017465C)

04 Samengevoegde vragen van

- Christophe Lacroix aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De cyberaanval op Belnet" (55017451C)
- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De cyberaanval op Belnet en de Cybercomponent van Defensie" (55017465C)

04.01 **Christophe Lacroix** (PS): *Madame la ministre, le 4 mai dernier, le réseau Belnet, entre autres, a été la cible d'une cyberattaque le rendant indisponible à ses utilisateurs et empêchant, de fait, par-là même notamment une audition importante sur la situation des Ouïghours, minorité brutalement opprimée par la Chine, qui devait alors avoir lieu en commission des Relations extérieures, ici à la Chambre. Tout en se félicitant de la réaction de Belnet, le Gén Maj Philippe Boucké, qui dirige le SGRS, a saisi l'occasion pour insister sur la nécessité d'investir dans la cybersécurité en Belgique. En attendant les résultats de l'enquête lancée par le parquet fédéral, le Gén Maj Boucké a d'ores et déjà indiqué qu'il serait très difficile de savoir qui se cache derrière pareille cyberattaque, tout en rappelant qu'elles pouvaient être le fait tant d'Etats que d'individus, et que la Russie et la Chine pratiquaient par exemple beaucoup le cyberespionnage.*

Pourriez-vous nous en dire plus au sujet de la cyberattaque dont ont été la cible notamment nos services publics, le 4 mai? Qui a

au sein d'un institut chargé de gérer la mémoire de notre patrimoine militaire et de la Seconde Guerre mondiale. Nous allons examiner très attentivement le contenu du plan stratégique et du contrat de gestion. La ministre parle d'indicateurs mesurables. De quels indicateurs s'agit-il? La mauvaise gestion notoire de M. Jaupart sur le plan du personnel et des finances n'augure rien de bon. Tout ce dossier est nimbé d'un parfum d'arbitraire. De toute évidence, d'autres intérêts ont joué en la matière.

04.01 **Christophe Lacroix** (PS): *Op 4 mei jongstleden werd het Belnet-netwerk het doelwit van een cyberaanval, waardoor onder meer een belangrijke hoorzitting in de commissie Buitenlandse Zaken over de toestand van de Oei-goeren niet kon plaatsvinden.*

Generaal-majoor Philippe Boucké, die aan het hoofd van de ADIV staat, heeft de reactie van Belnet geprezen, maar tegelijkertijd benadrukt dat investeringen in de Belgische cyberveiligheid noodzakelijk zijn. Hij heeft verklaard dat het zeer moeilijk is om te achterhalen wie er achter een der-

exactement été affecté et quelles sont les conséquences de cette cyberattaque, y compris du point de vue de notre sécurité? Des pistes ont-elles d'ores et déjà été identifiées par le SGRS ? Si oui, lesquelles, à condition de ne pas mettre en péril le secret Défense? Des capacités supplémentaires ont-elles été ou vont-elles être déployées au sein du SGRS suite à cette cyberattaque ? Pourriez-vous enfin faire le point sur les 79 millions dévolus dans le plan de relance pour la cybersécurité ainsi que sur l'avènement de la prochaine composante cyber au sein de notre Défense ?

gelijke cyberaanval zit. Dat kunnen zowel Staten als individuen geweest zijn (Rusland en China zijn op het vlak van cyberspionage immers zeer actief).

Kunt u hierover meer informatie verstrekken? Wie werd er precies getroffen en wat zijn de gevolgen voor onze veiligheid? Werden er al pistes geïdentificeerd door de ADIV? Werden er bij de ADIV bijkomende capaciteiten ingezet? Kunt u een stand van zaken meedelen over het bedrag van 79 miljoen euro dat in het herstelplan voor cyberveiligheid geoormerkt wordt, alsook over de oprichting van een Cybercomponent bij onze Defensie?

04.02 **Guillaume Defossé** (Ecolo-Groen): *Madame la ministre, la cyberattaque sans précédent contre Belnet survenue le 04 mai dernier et qui a paralysé un nombre important d'institutions belge, dont ce parlement, nous amène à nous interroger à nouveau sur la question de la cybersécurité dans notre pays. Lorsque je vous ai interrogé en avril dernier sur les cyberopérations offensives, vous avez eu l'occasion de revenir sur le cadre légal de ces opérations et le contrôle parlementaire qui y sera associé. Je voudrais revenir ici sur la question des cyberopérations défensives face à une attaque comme celle que nous avons connue. Le Général Major Boucké s'est exprimé dans les médias pour féliciter le travail des équipes de Belnet pour lutter contre cette attaque et pour demander plus de moyens dans la cybersécurité, il l'avait d'ailleurs déjà fait en début d'année. Dans l'accord de gouvernement et donc, dans votre note de politique générale, se retrouve la volonté de créer une composante Cyber au sein de la Défense via la création de service à usage civil et militaire.*

04.02 **Guillaume Defossé** (Ecolo-Groen): *Naar aanleiding van de cyberaanval tegen Belnet van 4 mei wilde ik terugkomen op de kwestie van de defensieve cyberoperaties. Generaal-majoor Boucké heeft de teams van Belnet in de pers geprezen voor hun strijd tegen die aanval. Hij heeft opnieuw meer middelen voor cyberveiligheid gevraagd. In het regeerakkoord wordt er aangegeven dat men de intentie heeft om binnen Defensie een Cybercomponent op te richten.*

Quelques temps après l'attaques, pouvez-vous nous donner plus de renseignements sur les événements du 4 mai? Quels sont les services les plus touchés? Avons-nous identifié la source de cette attaque? Les services de la Défense eux-mêmes ont-ils été touchés par cette attaque? Des renseignements classés secret défense ont-ils pu être dérobés par les pirates informatiques? Quels ont été les conséquences sur le fonctionnement général de la Défense et de ses opérations? Le plan de relance prévoit déjà 79 millions pour la cybersécurité. Quel est le montant additionnel de la Défense ? Quels sont vos demandes (et/ou quelles sont les conclusions s'il a déjà eu lieu) lors du Conseil National de Sécurité du 20 mai consacré à cette thématique? Cette cyberattaque aura-t-elle un effet d'accélération de la mise sur pied de la composante cyber? Quelle collaboration sera développée avec la computer crime unit? Quel est le timing prévu pour que la composante soit en ordre de marche? Les recrutements sont-ils déjà en cours?

Kunt u ons informatie verstrekken over de gebeurtenissen van 4 mei? Werden de diensten van Defensie getroffen? Werden er inlichtingen gestolen die onder het militaire geheim vallen? Het herstelplan voorziet in 79 miljoen euro voor cyberveiligheid: wat is het bijkomende bedrag voor Defensie? Welke verzoeken zult u op de NVR formuleren? Zal deze cyberaanval leiden tot een snellere oprichting van de Cybercomponent? Welk samenwerkingsverband zal er met de Computer Crime Unit aangeknoopt worden? Zijn er al rekruteringen aan de gang?

04.03 **Ludivine Dedonder**, ministre: *L'attaque du 4 mai 2021 est une attaque par déni de service. Dans ce cas précis, elle avait pour*

04.03 **Minister Ludivine Dedonder**: *Op 4 mei 2021 vond er*

but de rendre l'accès ou la communication via internet impossible. Belnet semble avoir été la cible principale. Ce sont donc leurs clients qui ont été affectés.

Les conséquences identifiées jusqu'ici sont l'interruption temporaire de nombreux services qui nécessitaient un accès à internet pour fonctionner. L'impact pour la Défense s'est principalement fait sentir au niveau du personnel en télétravail ayant temporairement eu des difficultés à accéder aux services et réseaux de la Défense. Il n'y a pas eu d'impact au niveau des opérations. Aucune indication à ce stade ne montre que l'attaque avait d'autres intentions que l'interruption de service.

Le SGRS participe à l'enquête en cours avec Belnet, le parquet, la Sûreté de l'État et le CCB. Il mettra ses contacts et ses capacités techniques et d'analyse au service de l'enquête. Il n'y a pas encore d'élément à communiquer à ce stade. Depuis plusieurs années, le SGRS et la Défense développent un département cyber dont l'expertise a déjà été mise au service de la société à de multiples reprises.

Au cours de cette législature, il est de ma volonté d'investir plus encore dans cette capacité afin de répondre plus efficacement aux tâches allouées à la Défense dans le cadre de la stratégie nationale de cybersécurité mais également de doter la Belgique d'une capacité opérationnelle permettant d'agir dans le cyberspace au même titre que la Défense et déjà active sur la terre, la mer et dans les airs.

Le développement des composantes ainsi que des capacités duales en font un outil au profit de l'ensemble de la société en partenariat avec les autres acteurs du monde cyber en Belgique, tels que le Center for Cyber security Belgium, la Federal Computer Crime Unit et les Regional Computer Crime Units, mais aussi en partenariat avec l'industrie et le monde académique.

Dans ce cadre, la Défense a participé à l'élaboration de la stratégie nationale de cybersécurité. Cette cyberattaque souligne une fois de plus la nécessité d'accorder la priorité aux investissements dans la cybersécurité et à la capacité d'agir dans le cyberspace, ce que la Défense fera durant cette législature.

La création de la composante passe tout d'abord par le renforcement des capacités de la direction cyber actuelle. Ceci fait l'objet d'une augmentation des investissements en matériel et en personnel. Le budget du plan de relance européen ainsi que les budgets inclus dans la stratégie nationale de sécurité font partie de ces investissements indispensables.

J'ai également prévu la mise en place d'un chef de projet "cyber et influence" qui, dès l'été, s'attellera aux travaux nécessaires à l'évolution vers une capacité à part entière.

een *Distributed Denial of Service*-aanval plaats die tot doel had internetcommunicatie onmogelijk te maken. Aangezien Belnet het voornaamste doelwit was, werden alle instellingen die op dat netwerk zijn aangesloten, getroffen.

Als gevolg van de aanval waren tal van diensten tijdelijk onderbroken. Het telewerkende Defensiepersoneel heeft hier hinder van ondervonden, maar de operaties niet. Niets wijst erop dat er andere intenties waren dan het onderbreken van de dienstverlening.

De ADIV zal zijn middelen ten dienste stellen van het onderzoek dat samen met Belnet, het parket, de Veiligheid van de Staat en het CCB gevoerd wordt. Er is nog geen informatie te melden.

De ADIV en Defensie werken al enkele jaren aan de ontwikkeling van een cyberafdeling. Ik wil daar nog meer in investeren in het kader van de nationale cyberbeveiligingsstrategie om er voor te zorgen dat België operationeel is in cyberspace. Die ontwikkeling gebeurt in het belang van de samenleving en er werd een partnerschap voor aangegaan met andere spelers in de Belgische cyberwereld, waaronder het bedrijfsleven en de academische wereld.

Defensie heeft in dat verband meegewerkt aan de nationale cyberveiligheidsstrategie. Deze aanval toont eens te meer aan dat er prioritair geïnvesteerd moet worden in cyberveiligheid. Dat zal Defensie tijdens deze regeerperiode dan ook doen.

De oprichting van deze component vergt in de eerste plaats een uitbreiding van de capaciteit op materieel en personeel vlak van de huidige directie Cyber. Ik zal ook een projectmanager 'cyber – influence' benoemen, die deze zomer zijn schouders zal zetten onder het project om een

volwaardige capaciteit uit te bouwen.

04.04 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, je répliquerai par respect pour Mme la ministre et ses collaborateurs qui ont préparé avec elle une réponse bien construite. Comme l'actualité nous l'a encore prouvé, la priorisation de l'informatique dans la capacité Défense nécessite d'en faire une composante essentielle du ministère.

Une fois de plus, madame la ministre, n'en déplaise à vos détracteurs, vous montrez que vous êtes un précurseur. Je tenais à vous en remercier. Je suppose que, lors du Sommet de l'OTAN du 17 juin prochain, tous les aspects cyber seront également discutés, car ils constituent désormais un enjeu majeur.

04.05 Guillaume Defossé (Ecolo-Groen): Madame la ministre, je vous remercie de vos réponses. Il est vrai que cet épisode – de même que l'attaque de grande ampleur dirigée ces derniers mois contre le SPF Intérieur, probablement à des fins d'espionnage – a démontré que nous devons renforcer notre arsenal destiné à lutter contre les cyberattaques, qui sont de plus en plus nombreuses.

Si j'ai bien compris, nous ignorons toujours qui se trouve à la tête de cette opération qui a paralysé les services et l'administration belges pendant quelques heures. Je me réjouis de vous entendre dire qu'aucune donnée confidentielle n'aurait été volée et que la Défense n'a pas été atteinte outre mesure. Cela nous indique que, probablement – je l'espère –, l'intention et la cible étaient tout autres.

Quoi qu'il en soit, je vous encourage et vous soutiens évidemment dans le développement de cette composante. J'espère que nous pourrions accélérer sa création dans les prochains mois.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

De **voorzitter**: De vraag nr. 55017498C van mevrouw Cornet wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

05 Questions jointes de

- **Hugues Bayet à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le projet de création d'un corps européen d'intervention rapide" (55017654C)**

- **Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La force d'intervention rapide européenne" (55017809C)**

05 Samengevoegde vragen van

- **Hugues Bayet aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De plannen voor de oprichting van een Europese snellereactiemacht" (55017654C)**

- **Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De European rapid intervention force" (55017809C)**

05.01 Hugues Bayet (PS): Madame la ministre, comme vous le savez, lors d'une réunion des ministres de la Défense de l'UE qui s'est tenue début mai, l'idée de créer un corps européen d'intervention rapide a été discutée. Cette force d'intervention – qui compterait quelques 5000 soldats – aurait pour objectif d'offrir la possibilité à l'UE de réagir rapidement aux crises extérieures. Ce projet présente un intérêt certain pour l'Union européenne, ses États membres, ainsi que leurs ambitions communes, et ce, à bien des égards. D'une part, il se

04.04 Christophe Lacroix (PS): Uit uw antwoord blijkt hoe belangrijk het is dat Defensie van de cyberveiligheid een prioriteit maakt. Ondanks de kritiek die u krijgt bewijst u dat u een voorloopster bent. Ik veronderstel dat die aspecten op de volgende NAVO-top van 17 juni besproken zullen worden.

04.05 Guillaume Defossé (Ecolo-Groen): Deze episode en de grote aanval die gericht was tegen de FOD Binnenlandse Zaken tonen aan dat ons arsenaal voor de bestrijding van cyberaanvallen moet worden versterkt. Dit maakt kennelijk deel uit van de agenda van de minister. Ook al weten we nog altijd wie de administratie gedurende enkele uren lamgelegd heeft, toch is het een goede zaak dat er geen confidentiële gegevens werden gestolen. Ik hoop dat er binnenkort versneld werk zal worden gemaakt van de oprichting van die component.

05.01 Hugues Bayet (PS): Begin mei nam u deel aan een vergadering van de EU-ministers van Defensie over de oprichting van een European Rapid Intervention Force. Dankzij die interventiemacht van 5.000 soldaten zou de EU snel kunnen reageren

place dans la droite ligne que s'est tracée l'actuelle Commission européenne en début de législature, à savoir, d'être une Commission dite 'géopolitique', en affirmant la volonté de l'UE de peser sur la scène internationale autrement que par la seule puissance de son marché intérieur. D'autre part, la création d'un tel corps d'intervention rapide représenterait un pas de plus dans la construction de l'Europe de la Défense et dans le renforcement progressif de l'autonomie stratégique de l'Union. Qui plus est, sans pour autant couper les ponts avec les alliés historiques des Européens, l'affirmation géopolitique d'une Union qui entend prendre son destin en main, y compris sur le plan militaire, n'est pas seulement le signal d'une intégration plus forte des Etats membres en termes de Défense. C'est avant tout la preuve que l'Europe, qui n'était auparavant qu'une alliance économique, se fait de plus en plus politique, d'où l'importance de ce type de projet.

Aussi, madame la ministre, mes questions sont donc les suivantes. À quel stade en est ce projet exactement? L'idée a-t-elle simplement été amorcée, ou en est-on déjà à une étape plus concrète? Pouvez-vous nous donner davantage d'informations sur ce qui est sur la table? Un certain nombre d'États se sont déjà prononcés en faveur de la création de ce corps de réaction rapide (Italie, Allemagne, France, Portugal, Chypre, Espagne, etc.). Qu'en est-il des autres États? Se sont-ils formellement opposés à ce projet? Je vous remercie d'avance de vos réponses.

05.02 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de minister, ik ga onmiddellijk over tot mijn vragen over de European Rapid Intervention Force.

Waarom acht u dit voorstel meer levensvatbaar dan het initiatief van de EU Battlegroup die nooit van de grond kwam? Er is een nieuw voorstel geformuleerd voor een brigade van 5.000 soldaten met de nodige ondersteunende middelen.

Wat zijn de geografische, politieke en militaire parameters waarin ons land deze interventiemacht ziet opereren?

Hoe staat u tegenover het gelijkaardige initiatief van de NAVO, de Very High Readiness Joint Task Force (VJTF), die 5.000 man in een beurtrol binnen de 48 tot 72 uur moet mobiliseren?

De oprichting van een snelle interventiemacht tegen 2022 is niet meer veraf. Kunt u verduidelijking geven bij het tijds kader dat zal worden gehanteerd om deze snelle reactiemacht geheel of gedeeltelijk te operationaliseren?

Een kant-en-klare interventiemacht vereist 24 uur op 7 dagen standbytroepen en middelen, wat niet alleen duur is, maar ook weegt op het al bestaande capaciteitsprobleem van Defensie. Is een deelname binnen de Strategische Visie 2030 of de hernieuwde Horizon 2040 een mogelijke optie? Tot hoeveel eenheden kan ons land zich maximaal verbinden en hoeveel zou dit bijkomend kosten?

Hebt u zicht op de mogelijke kostenverdeling voor het commando, de training en het strategisch transport van zo'n interventiemacht? Zal dit via Europa worden bekostigd? Of vereist dit een bijdrage door de deelnemende lidstaten?

op buitenlandse crises.

De geopolitieke aspiraties van een Unie die haar lot in eigen handen neemt, ook op militair vlak, zijn het signaal van een sterkere integratie van de lidstaten, en tonen aan dat Europa, dat vroeger een economisch bondgenootschap was, steeds meer een politiek bondgenootschap wordt.

Hoever staat het met dat project? Werden er al concrete stappen gezet? Wat ligt er op tafel?

Italië, Duitsland en Frankrijk hebben zich voor het project uitgesproken. Zijn de andere lidstaten ertegen of gaan ze ermee verder?

05.02 Theo Francken (N-VA): Pourquoi la ministre pense-t-elle qu'une force d'intervention rapide européenne composée de 5 000 militaires et dotée de moyens de support est plus viable que la proposition antérieure qui visait à créer un groupement tactique de l'Union européenne? Selon quels paramètres géographiques, politiques et militaires cette force d'intervention rapide opérerait-elle? Que pense la ministre de l'initiative analogue prise par l'OTAN? Quel est le calendrier fixé pour que la force de réaction rapide soit opérationnelle d'ici 2022?

Non seulement, notre participation à cette initiative nous coûterait cher mais elle aggraverait aussi le problème de capacité que connaît la Défense. Une telle participation est-elle envisageable dans le cadre de la Vision stratégique 2030 ou de l'Horizon 2040? Combien d'unités notre pays déploierait-il? Quel sera le coût? Comment les coûts seront-ils répartis? L'Union européenne financera-t-elle le projet ou compte-t-elle sur une contribution

Een snelle inzet van 5.000 manschappen op Europees niveau, zeker buiten de grenzen van de Unie, zal niet gaan via de huidige besluitvorming binnen de Europese Raad. Geeft de regering met deze keuze aan dat ze verzaakt aan de unanimiteit in de Raad voor militaire missies? Wie zou op Europees niveau kunnen beslissen over de inzet indien dit binnen de 24 uur moet plaatsvinden? Kan onze regering nog soeverein oordelen over de inzet van onze troepen binnen deze interventiemacht?

05.03 **Ludivine Dedonder**, ministre: La discussion sur le développement d'une capacité militaire d'intervention rapide entre dans le cadre de l'établissement de la Boussole stratégique de l'Union européenne. La Boussole stratégique est une réflexion politico-stratégique importante en cours et devrait actuellement actualiser et clarifier le niveau d'ambition militaire de l'UE, dans le cadre de sa politique étrangère et de sécurité commune.

Dans ce cadre, les États membres discutent et définissent des missions militaires et les capacités nécessaires afin de réaliser ces ambitions.

En vue d'améliorer la préparation opérationnelle de l'UE, plusieurs facteurs sont envisagés et notamment le déploiement d'une capacité d'intervention militaire rapide. L'idée d'une capacité d'intervention rapide n'est pas nouvelle. Des EU Battlegroups existent depuis 2007.

De lidstaten hebben de leiding in de ontwikkeling van het Strategisch Kompas en kunnen dus ook zelf voorstellen aanbrengen. Zo bracht Frankrijk in een zogenaamde *food for thoughts*-paper meerdere ideeën naar voren om de operationaliteit van de EU te verbeteren. Veertien lidstaten, waaronder ook België, steunden de algemene ideeën uit dit Frans reflectiedocument.

De oprichting van een snelle interventiemacht is slechts één denkpiste uit deze paper en bevindt zich bijgevolg nog in een zeer embryonaal stadium. Het is dus voorbarig om hierover vandaag al klare wijn te schenken, gezien er nog geen sprake is van gedetailleerde parameters, zoals kostenraming en impact op de NAVO en de VJTF.

Indien alle lidstaten dit voorstel voor de oprichting van een Europese militaire interventiemacht steunen, zal het opgenomen worden in het Strategisch Kompas en zullen de praktische modaliteiten verder

des États membres?

Une intervention militaire rapide n'est pas possible si on suit la procédure actuelle de prise de décision à l'unanimité qui est en vigueur au sein du Conseil de l'UE. Le gouvernement entend-il abandonner la règle de l'unanimité pour les missions militaires? Qui décidera alors d'une intervention rapide au niveau européen? Notre gouvernement peut-il encore, dans ces conditions, prendre des décisions souveraines sur le déploiement de ses troupes?

05.03 **Minister Ludivine Dedonder**: De discussie over het opzetten van een snellereactiemacht kadert in de ontwikkeling van het Strategisch Kompas van de Europese Unie. Via die politiek-strategische reflectie zou het militaire ambitieniveau van de EU in het kader van haar gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid moeten worden geactualiseerd en verduidelijkt. De lidstaten bepalen in dat verband de militaire missies en de benodigde capaciteit om ze uit te voeren.

Om de operationele paraatheid van de EU te verbeteren, worden er verscheidene factoren bekeken, meer bepaald de inzet van een snellereactiemacht (er bestaan sinds 2007 EU Battlegroups).

Les États membres qui président au développement de la Boussole stratégique peuvent aussi formuler des propositions. Quatorze États membres, dont la Belgique soutiennent les idées avancées par la France en la matière. La force d'intervention rapide constitue un élément à cet égard, mais il est trop tôt pour pouvoir fournir de plus amples détails à ce sujet. La proposition ne sera insérée dans la Boussole stratégique que si tous les États membres y souscrivent et les modalités pratiques devront ensuite être élaborées. La Boussole stra-

worden uitgewerkt. Het Strategisch Kompas wordt verwacht in het eerste semester van 2022.

05.04 **Hugues Bayet** (PS): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse. Même si ce n'est encore que l'idée d'une idée, je trouve que ce projet présente, à bien des égards, un intérêt certain tant pour l'Union européenne que pour ses États membres et leurs ambitions communes. Il se place dans la droite ligne que s'est tracée l'actuelle Commission européenne en début de législature: le fait de vouloir être une commission plus géopolitique, en affirmant la volonté de l'UE de peser sur la scène internationale autrement que simplement par la seule puissance de son marché intérieur.

Par ailleurs, je crois que la création d'un tel corps d'intervention rapide représenterait un pas de plus dans la construction de l'Europe de la Défense et dans le renforcement progressif de l'économie stratégique de l'Union. Je crois que c'est vraiment un dossier à garder à l'œil. Je ne manquerai pas de revenir vers vous pour plus de détails dans les mois à venir.

05.05 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik begrijp dat wij het debat nog verder zullen voeren bij de bespreking van het Operationeel Plan 2022.

Op zich heb ik geen probleem met dergelijke initiatieven. Dat zijn allemaal grote plannen. Voor onze Defensie, met de staat waarin onze operationele eenheden verkeren, de diversiteit aan opdrachten en theaters, ook internationaal, vraag ik mij af waar wij die mensen zullen halen om die *high readiness* mogelijk te maken, zeker als dat dan ook nog eens parallel is, zowel bij de NAVO als de EU, met beide 5.000 manschappen. Ik ben benieuwd hoe u die puzzel zult leggen. Wij zullen dat afwachten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 **Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De niet-officiële verplaatsingen van de koninklijke familie met militair materieel" (55017678C)**

06 **Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les déplacements non officiels de la famille royale à l'aide de matériel de l'armée" (55017678C)**

06.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, ik had deze vraag graag als schriftelijke vraag gesteld. Ik had daarover eerder al vragen nummer 148 en 191 gesteld. Het wetgevend secretariaat stelde dat ik geen bijkomende vraag meer over dat thema mocht indienen omdat er al een antwoord was en omdat artikel 123 van het Reglement bepaalt dat de antwoorden van de minister op schriftelijke vragen geen aanleiding geven tot repliek of debat. Ik kon met andere woorden geen schriftelijke vraag meer indienen. Vandaar ben ik genooddaakt hierover een mondelinge vraag te stellen.

In uw eerdere antwoorden waarnaar ik heb verwezen, heeft u gezegd dat in 2020 zes van de zeven officiële reizen van de koninklijke familie door de Koning zijn gemaakt, en alleen door hem. De totale kostprijs komt op 61.000 euro. De zevende reis naar Amerika werd niet gebudgetteerd omdat dat samen met de Special Forces was. In uw antwoord zegt u ook dat de totaalprijs van kosten van reizen van de koninklijke familie afgerond 88.000 euro bedroeg. Op mijn bijkomende

tégique est attendue pour le premier semestre 2022.

05.04 **Hugues Bayet** (PS): Dit plan is van significant belang, zowel voor de EU als voor de lidstaten. Het ligt in het verlengde van het streven van de Commissie om een grotere geopolitieke rol te spelen en meer invloed uit te oefenen op het internationale toneel. De oprichting van een snellereactiemacht zou een stap zijn op weg naar een Europese defensie en een versterking van de strategische economie van de Unie.

05.05 **Theo Francken** (N-VA): Je ne vois aucune objection, en soi, à de telles initiatives, mais je me demande comment la Défense sera en mesure, sur le plan opérationnel, de participer concrètement à la réalisation de ce type de projets.

06.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): J'ai déposé des questions écrites sur les frais des voyages officiels de la famille royale et les frais de voyage totaux. Je n'ai pas obtenu de réponse aux questions sur l'identité des participants aux voyages officiels et sur la destination de ces voyages. De même, je n'ai obtenu qu'une réponse insignifiante à mes questions concernant les déplacements de la famille royale à l'aide de matériel militaire.

Quels voyages non officiels les membres de la famille royale ont-

schriftelijke vragen om te weten te komen wie die officiële reizen hebben gedaan en naar waar die reizen gingen, heb ik geen antwoord ontvangen. Daarom stel ik deze vragen in deze sessie en verwijst u ter zake naar de vier schriftelijk ingediende vragen.

Uit uw antwoord op mijn schriftelijke parlementaire vraag nr. 148 van 15 februari 2021 over de verplaatsingen van de Koninklijke Familie met militair materieel, stel ik vast dat het koningshuis in 2020 11 buitenlandse reizen heeft gemaakt met legervliegtuigen waarvan 7 officiële verplaatsingen en 4 niet-officiële. De totale kostprijs, officiële en niet-officiële, voor 2020 bedraagt 88.529 euro. Graag had ik een gedetailleerd overzicht van zowel de officiële als niet-officiële reizen van de koninklijke familie met militair materiaal en militair personeel in 2020. Helaas kreeg ik op mijn eerdere schriftelijke vragen nr. 148 en nr. 191. een nietszeggend antwoord.

Vandaar mijn vragen aan u, mevrouw de minister:

Welke niet-officiële reizen ondernamen de leden van de koninklijke familie in 2020, graag met vermelding (per familielid) van data, duur van de reis, type vliegtuig en bestemming?

Betreffen deze reizen privéaangelegenheden of officiële staatsbezoeken?

Wat bedroeg de kostprijs van de niet-officiële reizen? Graag een gedetailleerd overzicht van alle kosten (kostprijs transport en kostprijs personeel en indien mogelijk ook hotelkosten, restaurantkosten, enz.)?

Kan u nog de gegevens per familielid met vermelding van data en duur van de officiële reizen die de koninklijke familie in 2020 met militair materiaal maakte, bezorgen.

ils entrepris en 2020? Veuillez préciser, par membre de la famille, les dates, la durée du voyage, le type d'avion et la destination. Ces voyages étaient-ils d'ordre privé ou s'agissait-il de visites d'État officielles? Combien ont coûté les voyages non officiels? Veuillez fournir un aperçu détaillé par catégorie de coûts. Quelles sont les données par membre de la famille? Veuillez mentionner les dates et la durée des voyages officiels effectués à l'aide de matériel militaire en 2020?

06.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer Buysrogge, het Koningshuis heeft in 2020 vier niet-officiële verplaatsingen gedaan met vliegtuigen van Defensie. Alle reizen werden met Embraer 135 of 145-toestellen uitgevoerd. Omwille van de privacy worden geen verdere details gegeven aangaande de niet-officiële verplaatsingen. De totale kostprijs bedraagt 61.413 euro voor de officiële verplaatsingen en 27.116 euro voor de niet-officiële verplaatsingen.

De data en de duur van de officiële verplaatsingen van Zijne Majesteit de Koning met zijn gevolg zijn de volgende: 1 dag in Duitsland op 14 januari, 1 dag in Zwitserland op 20 januari, 3 dagen in Israël vanaf 22 januari, 1 dag in Polen op 27 januari, 1 dag in Frankrijk op 31 juli en 1 dag in Frankrijk op 8 augustus.

06.02 **Ludivine Dedonder**, ministre: En 2020, les membres de la famille royale ont effectué quatre déplacements non officiels à bord d'avions Embraer 135 ou 145 de la Défense. Aucun détail sur les déplacements non officiels n'est fourni, pour des raisons de respect de la vie privée. En 2020, la facture des voyages non officiels s'est élevée à 27 116 euros et à 61 413 euros pour les déplacements officiels.

Voici les dates et la durée des voyages officiels effectués par Sa Majesté le Roi et sa suite: 1 jour en Allemagne, le 14 janvier, 1 jour en Suisse le 20 janvier, 3 jours en Israël à partir du 22 janvier, 1 jour en Pologne le 27 janvier, 1 jour en France le 31 juillet et 1 jour en France le 8 août.

06.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, de data van de officiële reizen had ik inderdaad al gekregen in antwoord op mijn schriftelijke vragen.

06.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Je ne suis pas d'accord avec les raisons de respect de la vie privée que la ministre invoque pour ne

U zegt dat men omwille van de privacy niet kan meedelen waarheen die niet-officiële reizen gingen, wie daarbij aanwezig was en wanneer ze plaatsvonden. Ik ben het daar niet mee eens, het gaat hier immers om belastinggeld. We kunnen dus niet te weten komen waaraan de koninklijke familie die 27.000 euro van Defensie besteed heeft en we moeten daar dan maar vrede mee nemen. Ik vind dat heel merkwaardig en ik zou het dus op prijs stellen als u die informatie toch nog zou kunnen geven.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

07 Vraag van Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De toekenning van het veteranenstatuut aan militairen die deelnamen aan OVG" (55017719C)

07 Question de Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'octroi du statut de vétéran aux militaires ayant participé à l'OVG" (55017719C)

07.01 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, ik stelde u in het verleden een schriftelijke vraag over het aantal potentiële rechthebbenden, de aanvragen en de reeds toegekende titels inzake het veteranenstatuut. U hebt die vraag wel beantwoord en u stelde in uw antwoord dat ook voor binnenlandse missies, zoals operatie Vigilant Guardian (OVG), het veteranenstatuut inderdaad kan worden toegekend.

De eerste voorwaarde die hieraan verbonden is, zoals u schreef, is dat de militaire missie in kwestie erkend wordt als missie waarvoor deelnemers het veteranenstatuut kunnen verkrijgen. Een tweede voorwaarde is dat men een aanvraag indient bij de directie human resources, hetgeen niet altijd gebeurt, omdat er geen materiële voordelen aan de veteranentitel zijn verbonden. Sommige militairen spreken zelfs over een lege doos. Anderzijds is de eretitel in de militaire wereld veel waard, en terecht.

Van de commissie ontvangt u een lijst met missies, die u kunt valideren of wijzigen. In het verleden is de lijst telkens gevalideerd, maar op het moment van uw antwoord op mijn schriftelijke vraag waren OVG en een aantal recente buitenlandse missies nog niet erkend.

Mevrouw de minister, hebt u intussen OVG reeds erkend als binnenlandse militaire operatie waarvoor men bij aanvraag het veteranenstatuut kan verkrijgen?

Stelt u op enigerlei wijze een herwaardering van het veteranenstatuut in het vooruitzicht, aangezien respect voor onze militairen die lijf en leden riskeren in binnen- en buitenlandse missies van groot belang is?

Is het een optie om over te schakelen op automatische erkenning van officiële militaire operaties in binnen- en buitenland, als operaties waarvoor men het veteranenstatuut kan krijgen, zonder voorafgaandelijke validering?

07.02 Minister Ludivine Dedonder: De toekenning van het statuut van veteraan wordt geregeld door de wet van 10 april 2003 tot toekenning van de eretitel van veteraan aan sommige personeelsleden van het departement van Landsverdediging. Krachtens artikel 2 van die

pas communiquer d'information. Il s'agit d'argent des contribuables consacré à la Défense et il est inconcevable que nous ne puissions pas savoir ce que la famille royale en a fait.

07.01 Annick Ponthier (VB): Le statut de vétéran peut être accordé aux militaires qui ont participé à une mission militaire reconnue comme une mission donnant droit à ce statut. La ministre reçoit de la commission *ad hoc* une liste de missions qu'elle peut valider ou modifier. Le militaire doit également introduire une demande auprès du services des ressources humaines, ce qu'il ne fait pas toujours, aucun avantage matériel n'étant lié au statut en question.

L'opération Vigilant Guardian (OVG) a-t-elle à présent été reconnue comme une opération militaire nationale donnant droit au statut de vétéran? Ce statut sera-t-il revalorisé? Ne peut-on pas reconnaître automatiquement sans validation préalable les opérations militaires officielles ayant eu lieu sur le territoire national et à l'étranger?

07.02 Ludivine Dedonder, ministre: L'octroi du titre honorifique de vétéran est régi par la loi du 10 avril 2003. Ces dernières

wet zijn veteranen de personeelsleden en de gewezen personeelsleden van Defensie die deelgenomen hebben aan de operaties die de Koning bepaalt. De eretitel van veteraan wordt toegekend voor operaties die op voorstel van een daarvoor bedoelde commissie door mij erkend worden.

Aangezien de commissie in de voorbije jaren niet meer bijeengekomen is, wordt de operatie OVG nog niet erkend om de eretitel van veteraan toe te kennen.

Een herwaardering van het veteranenstatuut en een automatische erkenning van militaire operaties in binnen- en buitenland als operaties waarvoor men het veteranenstatuut kan krijgen, maken momenteel nog deel uit van de werkzaamheden van een werkgroep binnen Defensie.

07.03 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, u zegt dat de commissie al jaren niet meer is samengekomen. Wat is daar de reden voor? Er hebben recent immers een aantal buitenlandse en binnenlandse operaties plaatsgevonden die het eventueel verdienen om, naargelang uw goeddunken, erkend te worden als operatie. Daaruit vloeit uiteraard voort dat militairen het veteranenstatuut kunnen aanvragen. Wil of kan u daar de reden voor toelichten?

Militairen verdienen die erkenning, zeker gezien de afgelopen verwikkelingen in ons veiligheidsbeleid, ook op ons grondgebied, de aanslagen van 2016 indachtig met de operatie Vigilant Guardian die daaruit is voortgevloeid. Het zou niet mogen uitmaken of de opdrachten in het binnen- of buitenland gebeuren. Hopelijk zult u daarmee rekening houden bij de erkenning. Op dit moment maken de automatisering van die erkenning en de herwaardering van het veteranenstatuut nog deel uit van de bezigheden van de werkgroep. We zullen dat uiteraard blijven volgen en u daarover ondervragen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

*La réunion publique de commission est levée à 13 h 04.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.04 uur.*

années, le comité ne s'est plus réuni et l'OVG n'a dès lors pas encore été reconnue pour l'attribution de ce titre.

Un groupe de travail mis sur pied au sein de la Défense se penche sur les questions de la revalorisation du statut de vétéran et de la reconnaissance automatique des opérations militaires menées sur le territoire belge et à l'étranger pour l'octroi du titre de vétéran.

07.03 Annick Ponthier (VB): Pourquoi la commission ne s'est-elle plus réunie depuis des années? Eu égard aux développements récents de la politique de sécurité, aux attentats et à l'OVG, les militaires méritent très certainement notre reconnaissance. Je suivrai attentivement l'évolution de ce dossier.